

V další části textu se už budeme soustředit na analýzy konkrétních bytových prostor a jejich obyvatel. Společně s doprovodnou foto-dokumentací se pokusíme nastínit rámcový návrh na základě poznatků z rozhovorů se subjekty a současného stavu jejich bydlení. Rozhovory se subjekty probíhaly přímo v jejich bytech a závěry, ke kterým jsem jejich analýzou došel, jsou symbiózou mé osobní interpretace a snad i částečně vstřebané odborné literatury, společně s pomocí návrhového programu ArchiGEN, který zastupoval úlohu půdorysných variant (architekta).

SUBJEKT E

Subjekt byl velmi nadšený z celého rozhovoru, entuziasmus byl z jejich odpovědí cítit. Nebylo překvapivé zjištění, že se žije jako herečka a moderátorka, a tak je jí tato otevřenost osobní a velmi přirozená. Prostor, který obývají na první pohled působí velmi stísněným dojmem, strop není nikterak vysoký, místnosti jsou pouze dvě, koupelnu nepočítaje, jelikož ta je skutečně velmi malá, ale hlavním problémem prostoru a dle mého názoru zárodkem většiny, atmosférických pocitů v bytě, je přístup světla, který je velmi limitován. Prostor, je rozdělen do dvou hlavních místností, první do které se vejde již ze vstupní chodby, je kuchyňský prostor s malým jídelním stolem, ale ten podle subjektu není příliš využíván, tento prostor je propojen s obývacím pokojem, který se večer promění na ložnici díky rozkládatelnému gauči. Subjekt v prostoru bydlí již rok a půl, a to společně se svým přítelem. Jak ještě budeme popisovat v pozdějších částech rozboru, pro subjekt je toto první samostatné bydlení mimo kolej, na kterém bydlela před nastěhováním se do tohoto bytu, ale také dle svých slov velmi často zůstává v bytě rodičů svého přítele, který popsala jako částečný domov.

Subjekt obecně nemluví příliš pozitivně o současném podnájmu, to je do velké míry způsobeno velice striktními pravidly, jejichž dodržování je ze strany majitelky vyžadováno. Jedním z takových pravidel je zákaz jakéhokoliv osazování stěn, tzn. že pár nesmí věšet přibíjet, ani lepit, jakékoli předměty na stěny bytu. Nejsou to jen pravidla tohoto typu, které mohu mít za následek jakési odcizení od prostoru. Dalším důvodem této dis-symbiózy s prostorem je fakt, že většina užívaného nábytku je a byla dodána právě majitelkou prostoru, toto může sloužit jako jakási pojistka ze strany majitelky, aby byt zůstal tak jak je. Takovéto mechanismy a chování ze strany majitelky nikterak nepřispívají k celkové pohodě a dobré atmosféře právě uživatelů bytu, byť jsou sebe legitimnější. Tento obecný diskomfort se projevuje také na vnímání kladných atributů bytu, když byl totiž subjekt dotázán na vyjmenování kladů bytu, zmínila spíše elementy spojené buď se sousedstvím nebo výhodami, které přináší samotné bydlení v kontextu budovy, avšak nevyjmenovala klady samotného prostoru. Tak například pozitiva, která zmínila byla v první řadě spojena s obecnějším komfortem lokality jako, to že když se vrací z práce nemusí se strachovat o své zdraví, jelikož lokalita je bezpečná.

Zcela zásadním a určitě největším problémem v celém prostoru je podle subjektu neúprosná vlhkost. Již v období rozhovoru subjekt zmiňoval, že dochází k napadení plísněmi různých částí bytu, a také nábytku, musím podotknout, že zatuchlost byla určitě cítit v obývacím prostoru. S vlhkostí bojují již od samého od začátku, co se pár nastěhoval do prostoru. I v době mého rozhovoru, resp. krátce před mým příchodem, se údajně vyskytnul problém s vlhkostí, kdy byla plíseň

odhalena na modrém gauči. To pak vedlo k tomu, že subjekt údajně zuřivě vyhledával náhradní bydlení. Dalším velkým problémem podle slov subjektu, je velmi limitovaný přístup světla. Prostor je opatřen pouze dvěma menšími okny, to pak nechává veškeré světelné nároky na umělé osvětlení, které pochopitelně nemůže stačit. Všechny tyto problémy nepohodlnosti, které jsou obsažené v tomto prostoru pak zákonitě vedou k diskomfortu jeho uživatelů. Subjekt hovořil o tom, že s přítelem se snaží trávit v bytě co nejméně času, tzn. že alokují většinu aktivit do venkovního prostředí. Bylo zcela evidentní ze samo-regulačních atributů, že subjekt a její přítel mají rádi cestování, nezacházel bych až tak daleko tvrdil, že diskomfort v prostoru je právě důvodem oblíbenosti této aktivity, ale určitě nepomáhá. Jak už jsem zmínil v začátku, je také zřejmé, že pokud opravdu nutně subjekt nemusí, tak ani ona ani její přítel v prostoru čas netráví. Subjekt rozkládá své obytné aktivity mezi dva další prostory, které hodnotí daleko pozitivněji. Těmito místy jsou, v první řadě, byt jejího přítele, ve kterém bydlí společně s jeho rodinou. Druhým prostorem je byt z dětství, který je bytem mimo Prahu, kde vyrůstala do své mladé dospělosti. Tento prostor z dětství, ovšem obývá pouze exkluzivně ona, bez přítele. V rozhovoru také zmiňovala, že s jejím přítelem již delší dobu přemýšlejí o přestěhování se. Jako ideální byt subjekt popisoval následující prostor.

„Mělo by to být místo, které není zcela v centru metropole, ale je blízko natolik, že není problém se do úplného centra dostat velmi rychle“. Prostor, který subjektu imponuje, by dle jejích slov byl byt někde v této lokalitě, který se skládá ze dvou pater a prostorné terasy. Co se zařízení týče, klade subjekt důraz na menší počet interiérových objektů. Jejich barevné složení specifikovala v ideální podobě jako bílé či šedé. Vysvětlení pro tuto barevnost byla její samotná údajná pozitivita a pestrost charakteru, která by sama osobě měla sloužit k dobarvení prostoru. Subjekt také zcela „nesnáší“ barevné stěny, barevný nábytek a pestré barvy v interiéru obecně. Konkrétnější preferencí týkající se stylového zaměření nábytku by pak byl, dle slov subjektu, strohý ale nový nábytek (myšleno moderní). Pro podlahové úpravy zmínil subjekt, že by měla raději dřevěnou podlahu nebo její imitaci v prostorách, jako je obývací pokoj kuchyně, ale v „praktičtějších“ místnostech by zvolila dlaždičky či něco více praktického na uklízení. Subjekt byl také velmi explicitní ve své vyhraněnosti vůči kobercům, které prý nenávidí.

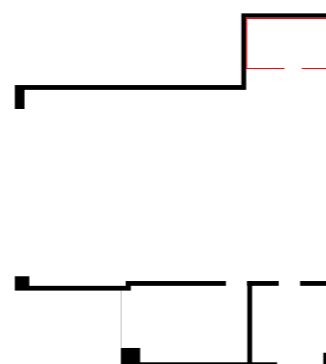
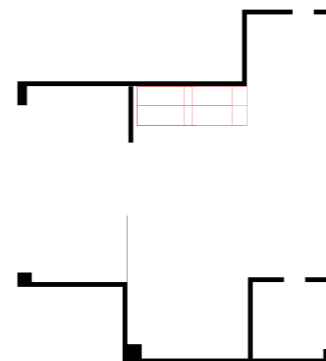
Subjekt vyrůstal v údajně velmi prostorném bytě 4 + 1 společně s o dva roky starší sestrou a dvěma rodiči. Pravidla prostoru údajně nebyla nikterak striktní, to ilustrovala na příkladu kontrastu s pravidly fungování prostoru v bytě rodiny svého přítele, která označila jako usedlejší a staromódní. Subjekt byl zvyklý již od útlého věku, že je výraznějším členem rodiny: „Já nevím, po kom to mám moje sestra je úplně tichá a plachá a já jsem úplně opak.“, tento popis ještě více

dosednul, když jsme se dostali k průběhu období puberty, kdy subjekt s velkým úsměvem popisoval, jak „divoká“ byla tato etapa jejího života. Zajímavou dynamikou, která do velké míry mohla ovlivnit vnímání prostoru subjektu byl fakt, že rodiče si pořídili dům nedaleko jejich primární bytové jednotky, který po dobu vyrůstání rekonstruovali a v dnešní době jej využívají k sezónnímu bydlení. Prostorová výměna tohoto typu, ale v plné podobě nepotkala náš subjekt ani její sestru, jelikož tento sekundární domov neobývali společně s jejich rodiči a jejich rodiče je nechali bydlet v původním bytě, sami zůstávali v nově koupeném domě. Ovšem toto vymezení prostoru nebylo stoprocentní, jelikož vždy když se rodiče vrátili z onoho sezónního domu, tak dívky naopak byt neopouštěly. To znamená, že sestry zůstávaly ve svém domově po celou dobu těchto výměn.

Subjekt označil domácí prostředí jako vysoce nekonfliktní, a z některých negativních aspektů zmínila hádání se sestrou ohledně úklidu. Dále v rozhovoru pak hovořila o soužití se svým přítelem, zmínila také svou citlivost na důkladný úklid.

Ve světle našich dat se nyní přesuneme ke konceptuálnímu návrhu na základě vstřebaných poznatků. Subjekt je excentrický a extrovertní jedinec a vypadá to, že má potřebu komunikovat charakter své osobnosti vnějším okolí, nikterak jinak tomu nebude ani v jejím prostoru a je důležité podpořit tento atribut. To znamená, že prostor bude dobré osadit fotografiemi, osobními objekty a jinými samoregulačními atributy. Velikost ideálního prostoru, tak jak jej popsala v rozhovoru, tedy ideálně dvě patra, by mohla být velmi optimální. Navzdory tomu, že se popsala jako člověk, který netráví příliš mnoho času uvnitř prostoru myslím, že její touha po externí stimulaci není až tak silná, jak líčí. Stejně tak bych zcela nedůvěřoval specifičtějšímu popisu, například barevného tónování prostoru "Nechci v prostoru moc barvy, já jsem barevná dost jako osobnost a prostor vlastně vyplním.". Podíváme-li se totiž na současný stav obytného prostoru vidíme určitou rovnováhu mezi barevnými a nebarevnými (bílými, šedými, černými) elementy. Barevnými elementy zůstávají pak věci takzvaně doplňujícího rázu, ale vzpomeňme si, že všechny nábytek je dodán ze strany majitelky bytu, tzn. že právě věci, které se vyznačují určitou pestrostí jsou dodány ze 100% subjektem. Pokud se pak zadíváme na další zbytky chování v prostoru zjistíme, že pestré barvy používá tak jako tak. Subjekt je rád středem pozornosti, je to její práce, ale také koníček, je proto důležité, abychom nepotlačovali tuto její charakterovou vlastnost. Tohoto se dá docílit hned několika způsoby, to že prostor by měl dvě patra může naplnit distinktivní hierarchií, která může být podprahově cítěna každým člověkem, který prostor navštíví. Prostory, které se nacházejí ve vrchní části jsou důležitější než prostory ve spodní části. To znamená že prostory, které by mohly být více užívány i subjektem, by podle této hierarchie měly spočívat v druhém patře bytu, těmito prostory jsou koupelna ložnice případně pracovna subjektu. Všechny ostatní prostory, které nejsou vidět jako intimně osobní prostory se pak musí nacházet v dolní části bytu, tam kam mají přístup i ostatní lidé jako jsou třeba návštěvy.

OKNA

VCHOD

OBÝVACÍ ZÓNA

LOŽNICE

KOUPELNA

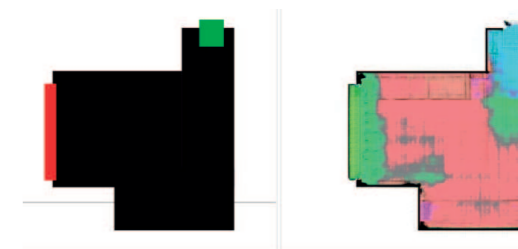
CHODBA

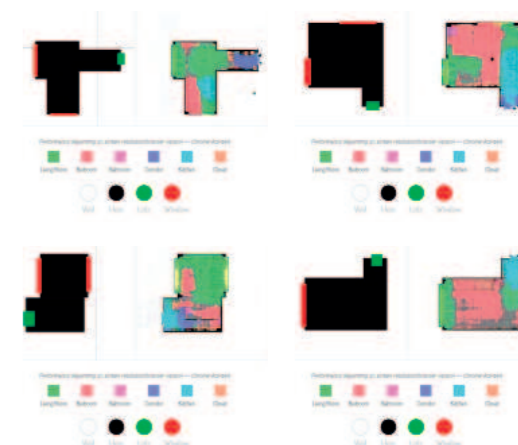
KUCHYNĚ

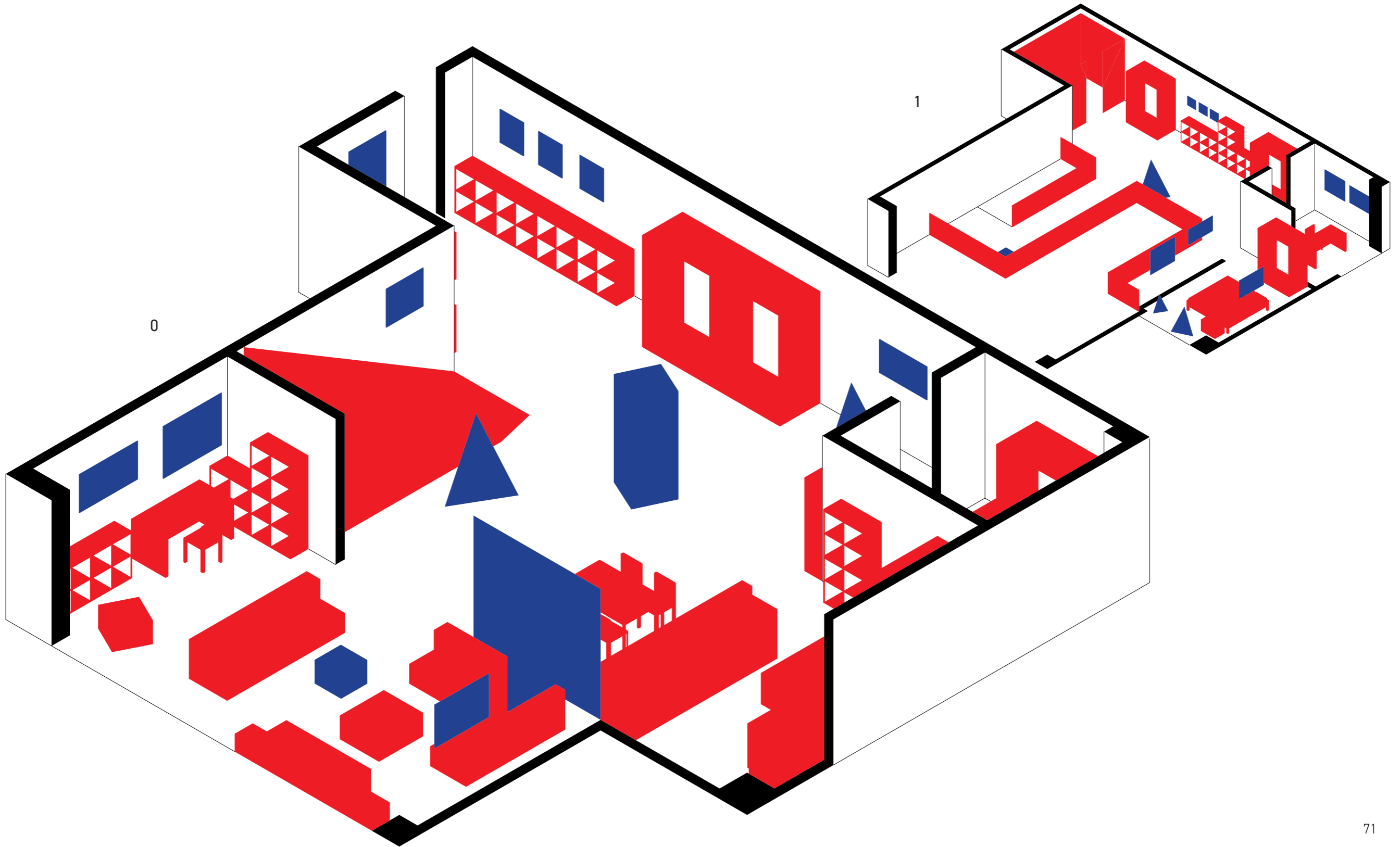

ÚLOŽNÉ PROSTORY

Performance depending on screen resolution/browser version — Chrome Advised

SUBJEKT B

Subjekt působil velmi nejistým dojmem, ať už z pozice řeči těla nebo přímo ve svém vyjadřování v otázkách na nadzdvížená témata. Bohužel jsem neměl možnost nahlédnout přímo do obytného prostoru subjektu, jelikož subjekt B se zahrnutím fotek prostoru nesouhlasil.

Navštívil jsem tedy pouze jeho současný obytný prostor, ve kterém přespává a jde o prostor jeho rodičů. V tomto bytě neměl subjekt téměř žádné osobní věci, a také se v něm nezdržoval příliš dlouho. Místo, které popisoval jako svůj primární obytný prostor se dle jeho slov jevílo, jako taneční studio, které má formu otevřeného prostoru, ve kterém subjekt ne jen pracoval, ale také bydlel, společně se svou přítelkyní, se kterou také vedli taneční lekce. Bohužel kvůli koronavirové krizi se museli ze studia vystěhovat, a to byl také důvod jeho současného přebývání u svých rodičů.

Vzhledem k tomu, že i když je studio primárním domácím prostředím subjektu, více pozornosti jsem musel věnovat předešlému bydlení subjektu, jednalo se o spolubydlení v obytném domě s několika spolubydlíci.

Oním spolubydlením bylo sdílení prostoru s aktuální přítelkyní v jednom pokoji s několika dalšími spolubydlíci v pokojích ostatních, včetně majitelů celého bytu. Původně se subjekt nastěhoval ještě do prostoru, který nebyl zcela dokončený, a tak přebýval nejdříve v přechodu dvěma prostory mezi tím se věnoval rekonstrukci pokoje, který měli posléze pak sdílet s jeho přítelkyní.

Subjekt sám sebe popsal jako velmi emocionálně založeného, kde velká část jeho rozhodování pochází z intuitivně emočních pochodu. Proč je toto relevantní? Při popisu své první etapy žití v tomto prostoru a určité hierarchizaci pozitivních a negativních pocitů, zhodnotil své původní místo na přespávání, tedy mezi-prostor, jako velmi negativní, a to ne v rámci přímo vlastních zkušeností, byť jsem toho názoru, že ty také hráli svou roli, ale spíše v rámci právě intuitivně emočním. Prostor popisoval slovy, že se tam necítí velmi dobře a že prostor celkově má velmi negativní energii, přidal pak několik příkladů. Příklady byly následující: „byli jsme tak jednou s přáteli uvnitř starého obytného domu a já a jeden můj kamarád jsme se tam vůbec necítily dobře, byl to takový podvědomý pocit negativní energie, až později jsme zjistili, že místo bylo používáno jako popravičská místnost za doby komunistického režimu“. Celou dobu líčení těchto příkladů subjekt B nepůsobil příliš sebejistě, v průběhu vyprávění navazoval oční kontakt v nezvyklé četnosti, a taky prokládal popis množstvím konfirmačních pauz. Toto může být způsobeno hned několika důvody, prvním je samotné vědomí subjektu, že se jedná o téma podivné a těžko uchopitelné, a tak při jeho popisu je možné cítit drobný stud. Druhým důvodem může být nervozita v rámci klamavého obrazu, který se snaží subjekt nastínit, ale to je skutečně veliké možná. Když pak dále hovořil o soužití

již v onom pokoji, ve kterém spočíval se svou přítelkyní, nadále se uchyloval k celé řadě charakterizací emočnějšího typu. Hovořil totiž o prostoru jako o místě, ve kterém se musí primárně cítit dobře, jeho přesná slova byla: „musím jít dobrou energii“. To šlo dle slov subjektu, mnohdy do konfliktu vlivem soužití subjektu a jeho přítelkyně která, dle jeho slov, měla dost odlišnou energii. Subjekt hovořil o „dobrých chvílích“ v rámci prostoru jako o něčem co se nenaskytlo v rámci celkového fungování příliš často a dle jeho líčení vycházely tyto chvílky spíše z přímé interakce s přítelkyní. Naopak negativní chvíle byly daleko dominantnější v obecné atmosféře celého místa a vysvětlení ze strany subjektu plodí následující závěr. Subjekt B: „Své samostatné chování bych charakterizoval v rámci prostoru jako velmi relaxační a niterní zaměřené“. Žádnou ze svých aktivit nepopisoval v rámci širších sociálních interakcí, ať už se svou přítelkyní nebo s ostatními obyvateli prostor jako negativní. U subjektu B je cítit silné intuitivní vnímání a schopnost zaplnění atmosféry prostoru, to je myšleno v určitém abstraktní slova smyslu, znamená to že prostor, ve kterém se nachází, a který vnímá jako vlastní má pro něj daleko větší význam a úroveň nárokovaní si takového prostoru je v případě subjektu B daleko vyšší než u ostatních lidí (přirozený proces sebeidentifikace s prostorem). Co to znamená v praxi? Znamená to, že jakákoli, byť předem schválena přítomnost jiného člověka v takovém, silně vlastnický vnímaném prostoru může být viděna jako podprahová intruze. Bohužel takové vnímání není jasně ostatním obyvatelům prostoru. Takže zatímco náš subjekt prochází mnohdy i velmi negativními procesy nálad, nic takového není v počátku komunikováno, jasnou cestou ostatním uživatelům. Ti jsou konfrontováni až teprve se špičkou ledovce a bezprostředními projevy jeho negativní nálady, to jsou verbální i nonverbální nebo přímo fyzické interakce (nenásilné). Nepředstavujme si fyzické interakce v rámci konfrontačně agresivním, ale spíše jako např. manipulující některými objekty v prostoru jako je nábytek, ale především osobní objekty. K této analogii se určitým způsobem subjekt B přiznal, když ke konci soužití s přítelkyní už, dle vlastních slov, docházelo k takzvané ponorkové nemoci a silným konfliktům především o osobní prostor. Abychom nebyli pouze zaměřeni na negativně se projevující atributy chování subjektu B, musíme zmínit i jeho poněkud neobvyklou senzitivitu k oddělování a rozpoznávání pocitově významných oblastí pro ostatní obyvatele společných místností. Konkrétně, podal subjekt B hned několik příkladů, kdy v rámci např. obývacího pokoje neutilizoval některé kusy nábytku, které podvědomě identifikoval jako spojené s emočně dominantními atributy jiných obyvatel prostoru. Tímto kusem nábytku byl třeba gauč, na kterém trávil nejvíce času jiný pár a subjekt B se za celou dobu svého setrvávání v bytě neodvážil na něj usednout z respektu právě k významnosti tohoto místa. Částečně toto cítění poukazuje na určitou potřebu jasně vymezené vlastnické struk-

tury v rámci sdíleného prostoru, jelikož kdyby jeho, předešle zmíněná ego vyplňující tendence prostoru byla tak dominantní, vyplnila by z jisté i tyto sdílené objekty potažmo prostory. Tato citlivost může být následkem právě subjektem identifikované a popsané vysoké míry empatie, pak je tedy zvláštní, že se neprojevuje do větší míry v rámci privátně sdílených prostor, jako právě pokoje sdíleného s přítelkyní.

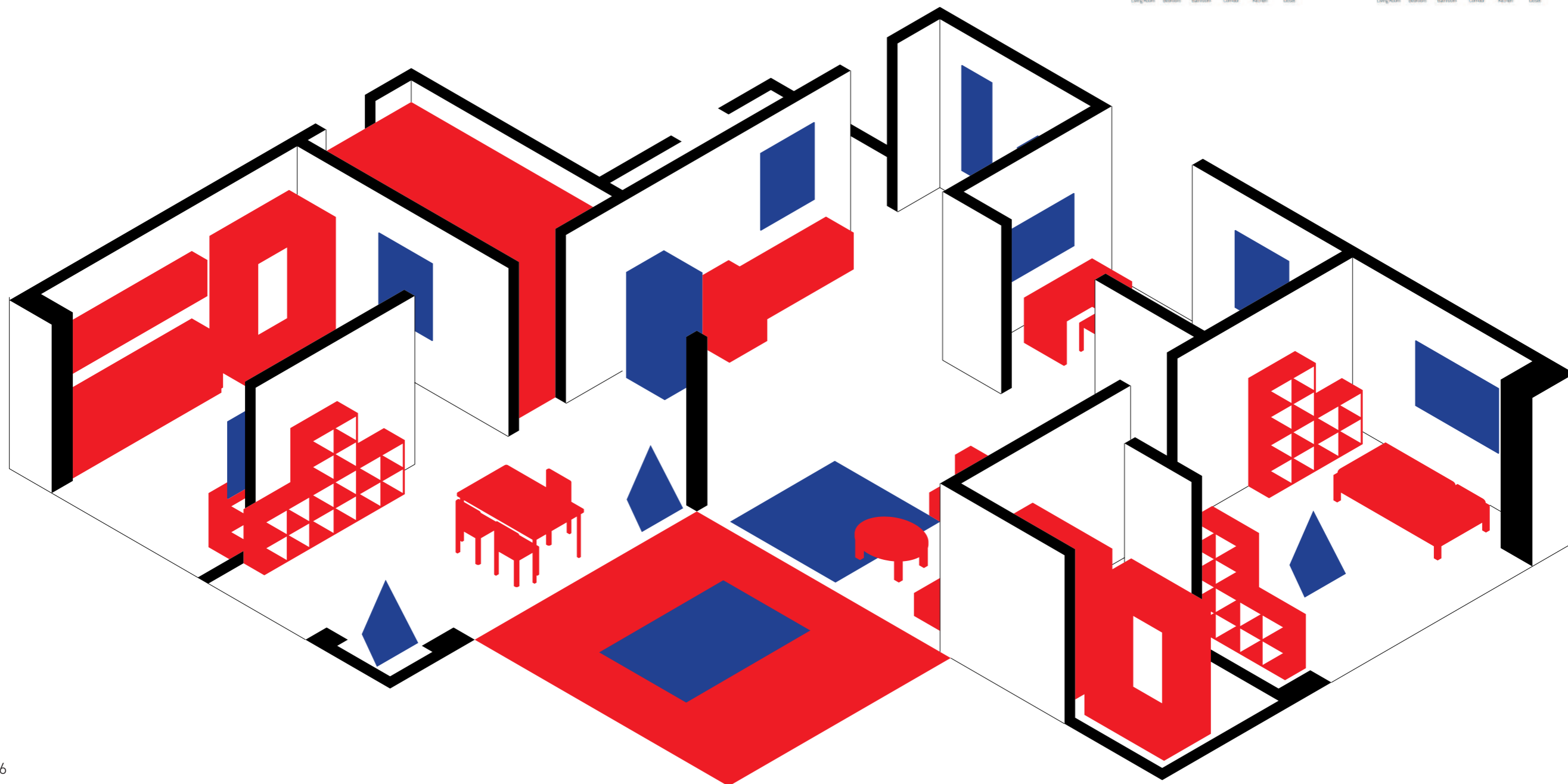
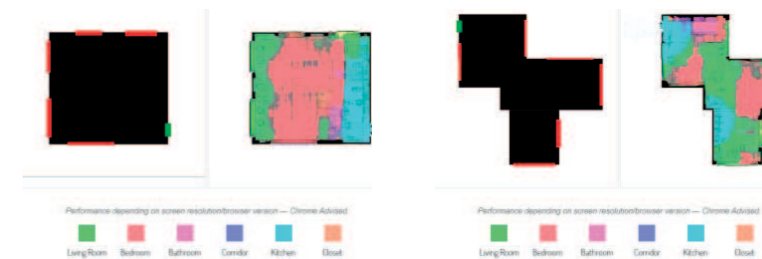
Jak jsme již zmínili subjekt B má vysoce niterně zaměřené uvažování o prostoru. Takovéto uvažování je zřejmé i pokud nasloucháme jeho požadavků na ideální obytný prostor. Subjekt vidí primární funkce prostoru jako funkce sloužící především relaxaci a sebe rozvoji, a to bude, podle něj, nejlépe manifestováno někde u moře „třeba u Karibiku“. Subjekt se ve své vizi ideálního bydlení velmi razantně vyhýbá metropoli nebo městu. Preferovanou lokací je příroda s dominantně monumentálním elementem, tímto elementem může být moře nebo také les. Akcent na prolínání přírodních elementů, ať už uvnitř nebo venku, je u subjektu B velmi silný. Stejně jako v exteriéru i v interiéru klade důraz na přírodní materiály konkrétně dřevo. To jak vidí primární a vůbec to co interpretuje jako primární funkce prostoru je značně ovlivněno jeho osobními ambicemi a touhami. Když byl subjekt B dotázán na jeho denní rutinu v ideálním prostoru, subjekt B popsal následující proces. Každý den začíná 30 až 60 minutový cvičením, které má rituální nádech, dále pak by viděl svůj budoucí život v rovině finanční zabezpečení, usuzují tak z jeho charakterizace budoucí pracovní náplně, kterou by byla „práce na vlastní firmě či knize“ a každodenní rutina by končila opět cvičením nebo meditací, a to buď venku v přírodě nebo v domácím prostředí. Subjekt B nepopisoval toto své budoucí fungování v rámci sociálních interakcí potenciální budoucí partnerky nebo dokonce rodiny, obecně byl popis zaměřen především na seberozvoj. Dle svých slov, by se v tomto ideálním životě snažil být co nejvíce propojen s přírodou. Také akcentoval důležitost uspořádání prostoru dle filosofie feng shui, která byla přítomna i v prostoru předešlém, tedy v bytě, který sdílet s přítelkyní. Byť to nebylo explicitně řečeno subjektem B, je zřejmé, že pro komfort a mentální pohodu je pro něj velmi důležité, aby prostor byl primárně soukromým a z toho vycházejícím spirituálním místem.

Tyto skoro sebestřednější tendence uvažování mohou vycházet, dle mého názoru, z domácího prostředí, ve kterém subjekt B vyrůstal jako dítě. Dle jeho popisu od útlého věku vyrůstali společně s rodiči a sourozenci v poměrně malém dvoupokojovém bytě. Z tohoto prostředí může pramenit právě většina potřeb pro oddělení osobních a intimních prostor. Dále se domnívám, že díky některým interakcím, které se v tomto prostoru odehrály má subjekt B tendence nahlížet na prostory sebou obývané z hodnotící perspektivy právě druhých lidí, které mají v jeho hlavě většinou kritický nebo negativní úsudek a tomu nepomáhá ani jím popsaná schopnost vysoké empatie. Sub-

jekt popisoval, že při vyrůstání v primárním prostředí byl nucen sdílet většinu prostor s dalšími rodinnými příslušníky. V tomto relativně stísněném prostoru byla pak opticky v metaforické podobě jediná cesta ven a tou prý bylo otevřené a veliké okno do zahrady. Z této realie může vycházet právě inklinace subjektu k přírodě, jako prostupujícímu elementu jeho chtěných prostorů.

Máme zde tedy jedince, který má velmi silně zakořeněné vnímání a přivlastňování prostoru jako širšího kontextu vlastněného ega. Návrh tak bude muset komplimentovat nejen tyto podvědomé a propojené elementy, do samotného fungování v prostoru, tak jak byly ve funkčních případech popsány samotným subjektem, ale také bude muset nabídnout dostatečnou úroveň soukromí, aby jeho absence nenavozovala subjektu negativní stavy. Pro náš subjekt bude lepší, tak jak sám říká, když se jeho ideální prostor bude nacházet mimo silně frekventovaná místa, tzn. ideální prostor skutečně bude někde v přírodě. Nejde, ale jen o přítomnost v přírodě jako takové, ale také o přítomnost dominantních a svým způsobem kontrastních přírodních atributů, onoho okna do zahrady. Je proto důležité, aby se v bezprostředním okolí příbytku nacházel nějaký dominantní přírodní prvek, tím může být již zmíněné moře, větší vodní plocha, les, hora nebo přírodní panoráma, potřebujeme totiž evokovat volnost a snadnost přístupu subjektu, stejně jako bezprostřednost právě elementu okna do přírody, který známe z jeho dětského prostoru. Dále je klíčové, aby prostor fungoval v rámci takzvané objemově dostačující a obsažitelné velikosti. Myslíme tím, že jednotlivé rozměry místností nesmí působit roztroušeným dojmem, jak po stránce funkční, tak po stránce estetické, aby se náš subjekt mohl ztotožnit s jednotností a uceleností těch či oněch místností natolik, že povolí svému egu nebo chcete-li prostorovému pocitu zaujmout pouze obývanou místnost, ve které se nachází. Bude pak pro něj daleko komfortnější fungování i při soužití s ostatními lidmi. Toho lze docílit hned několika způsoby, první je význačnost materiálu, pod tím si můžeme představit každou místnost jako distinktivně oddělenou právě v rámci užitných materiál. Kuchyň může být dominována snadno omyvatelnými povrchy tmavší barevnosti, jejichž podprahovou atmosférou může být chlad nebo odcizenost. Tento prostor by měl být také do velké míry značně rozdělen, tzn. že většina místností by měla být opatřena uzavíratelnými mechanizmy. Nutně zde nemluvíme o dveřích, je totiž třeba nalézt funkčně přátelský systém, který ale také nabízí dostatečnou formu kreativity, ne veškeré dělení prostoru musí být zcela rigidní, lze si pohrávat i s textilními dělícími prvky. Našemu subjektu by také pomohlo, pokud by byl prostor dělen nejen v rámci kontinuální konstrukce, ale také i v širším měřítku. Prakticky to pak znamená, že některé místnosti jako např. pracovna nebo meditační\cvičební prostor mohu být zcela odděleny od hlavní funkční části domu. To by napomohlo určité filtraci a rozptýlení právě silné tendence subjektu pro vyplňování prostoru

podvědomým způsobem.

SUBJEKT I

Prostor tohoto subjektu působil velmi velkorysým a vzdušným dojmem. Je to dáno především kompozicí obytné místnosti, která je vyplněná světlem z protějšího okna. Dále pak jsou to vysoké stropy a bílé stěny, které přidávají na pocitové velikosti místnosti. Samotný pokoj byl relativně čistý a celkově utříděný, na první pohled akcentoval spíše utilitárnější funkce prostoru nežli vyjadřující elementy osobnosti jeho uživatelky. Celkově se jedná o poměrně prostorný byt, a i v současném stavu je v bytě společně se subjektem další spolubydlící a v průběhu celých 3 let se již vystřídali tři jiní. V naší analýze se více detailněji zaměříme právě na jednu z etap vývoje tohoto prostoru, tak jak je popisována v souvislosti se sociálním soužitím právě naší dotazované. Byt je dále pochopitelně vybaven dalšími místnostmi jako jsou koupěna nebo kuchyně, ale tyto prostory jsou znatelně prostší a holejší než primární obytná místnost. Subjekt také sám potvrdil tuto teorii, když popisoval niterné vnímání celého bytu, tato absence se nutně pak projeví na ochladnutí zkoumaných elementů v těchto místnostech. Dále bylo uvedeno, že v těchto místnostech netráví čas ani v jejich původním utilitární sféře. Určité podobnosti prostoru je znát i v primární místnosti, kdy navzdory tomu, že subjekt hovořil o tom, jak tráví ráda čas doma, má bohužel tolik práce, že tomu zákonitě musí podléhat i ráz primární obytné místnosti. Tyto distinkce prostoru můžou do velké míry, vycházet z pocitu, že ony místnosti nevypadají tak jak, by si subjekt představoval. V bytě se jinak cítí velmi dobře. Svou negativní náladu směrem k obývání ostatních prostor dovysvětlil subjekt i tak, že pokud si chce do prostoru přivést jakoukoliv návštěvu, neučiní tak, jelikož dochází pak k domnělé asociaci s reprezentací její vlastní osoby a tohoto prostoru „Nechci si sem lidi moc vodit, když už tak si je vezmu sem ke mně, abychom nemuseli být v kuchyni protože je to tam fakt strašné a nechci aby to byla moje vizitka.“

Prostor na první pohled nepůsobí příliš výrazně, a jako takový má určitou velmi racionální strukturu, která do velké míry vychází z pracovní okupace jeho uživatelky, jelikož zaměstnáním subjektu je architektura. Místnost je uspořádána s funkční úvahou v první linii. V prostoru je velmi zřejmé, že pro jeho uživatelku má význam, a to nejen v pragmatickém a soukromém slova smyslu, ale také na jakési abstraktně životní systémové úrovni „Když to tady není jak potřebuji nebo chci jsem z toho celá nesa a než cokoli začnu dělat musím to nějak vyřešit...“. Ne všichni lidé vnímají svůj primární obytný prostor tímto způsobem, ale u jedinců, kteří ano, je propojení a asociace s osobním místem, ale i objekty v něm o něco hlubší. To pak znamená, že jsou daleko citlivější na jakoukoli jeho intruzi, ať už ve fyzickém slova smyslu nebo abstraktním. Příkladem určitého intruzivního chování může být interakce, kterou náš subjekt popsal s jednou z jeho bývalých

spolubydlících. Jednalo se o jakési, dle slov subjektů, narušení právě respektu vnitřního teritoria a intimního místa uvnitř primárního obytného prostoru. Konkrétně šlo o intruzi ze strany domácího mazlíčka, je pochopitelné a zcela srozumitelné, že z příkladů, které subjekt jmenoval by nebyl nikdo příliš šťasten a stejná reakce by se dala čekat od jakéhokoliv normálně uvažujícího člověka (myslím). Šlo o vyměšování zvířecího mazlíčka spolubydlící na intimní nábytek (postel). Druhým příkladem diskomfortu vedeným ze strany spolubydlících byl konflikt týkající se koupě nábytku, podle subjektů, nedostačující kvality a následné dotazování se přispění finančních prostředků za jeho koupi. Opět se jedná o konfrontaci, která by málokterého člověka, jak se tak říká nerozhodila, ale také se jedná o abstraktně intruzivní chování, které spočívá v pomyslném narušení podvědomého konceptu obytného, intimního a primárního prostoru. Primární prostor si pro vysvětlení můžeme představit jako fyzické místo s fyzickými a nefyzickými atributy, které je jasným způsobem vymezeno a odděleno od okolního prostředí. Nefyzické atributy mohou být například pravidla týkající se sociálního a nesociálního fungování a domnělých práv a výsostných rozhodovacích procesů jeho uživatele/vlastníka. Nejvýznamnějším a nejdůležitějším atributem těchto ostatních konceptů prostoru je určitá sebe profilace v daném prostoru. Tato sebe profilace je nevyhnutelným produktem fungování v jakémkoliv člověkem obývaném prostoru a je velmi důležitá pro mentální pohodu jedince, a proto jsou lidé extrémně citliví na její kritiku a v našem případě především na její intruzi ze strany druhých. Tyto abstraktní koncepty byly tedy ze strany spolubydlící narušeny hned v několika bodech. První z nich byla již fyzická intruze ze strany mazlíčka, druhým byla intruze určitých rozhodovacích a osobně intimních práv. Jednalo se i o to, že spolubydlící zapůjčovala osobní věci subjektu ostatním nájemníkům z bytového domu, bez jejího vědomí. Zatímco fyzické intruzi se jako obyvatele společného prostoru dokážeme určitým způsobem bránit, při narušení intimních konceptů primárního prostoru je obrana mnohem složitější, a tak může být jejich intruze daleko závažnějším prvkem porušení důvěry v obytném prostoru. A právě na následky těchto hrubých porušení byla následně spolubydlící dotázán ze strany subjektu o vystěhování z obytného prostoru.

Subjekt sama sebe popsala jako odtazitou a rezervovanou např. v pracovním prostředí. Vše však nasvědčuje tomu, že se jedná o subjektivní pocit, který nebyl nijak potvrzen a při rozhovoru tak nepůsobila. Subjekt také hovořil o ideálním bydlení, kterým by byl jednopokojový byt v městské metropoli. Pro ideální bydlení není, dle jejich slov potřeba, aby nutně bydlela v prostorném bytě a prý se smiřuje s ideou jednopokojového bytu. Téma menšího životního prostoru volně přechází na prostor, ve kterém subjekt vyrůstal.

Subjekt vyrůstal v klasickém panelovém bytě společně s jedním sourozencem, se kterým sdílel dětský pokoj. Jednalo se o mladšího

bratra a subjekt zhodnotil toto soužití jako velmi pozitivní „Bylo to skvělé myslím že nás to naučilo soužití s druhými lidmi.“. V dětském pokoji byla podle popisu subjektu zavěšena houpačka, takovýto výrazný interaktivní element může mít hned několik následků týkajících se vyššího propojení s daným prostorem. Vlivem toho, že prostor nabízí expanzi některých typu chování, které jsou v domácím prostoru poněkud neobvyklé může v subjektu utvrdit vazbu právě na tento konkrétní prostor. Nejedná se o nic neobvyklého, v dnešní době můžeme tento proces vidět například u dětí, kdy oním objektem, který nabízí takovou to expanzi určitého chování není houpačka, ale např. elektronické zařízení jako počítače telefony či tablety, které se při nadměrném užívání propojí s činností, která se pak dále asociuje s prostorem. Můžeme tak hovořit o určité zjednodušené podobě podmíněných reflexů. Dále pak můžeme spekulovat, že právě tato vazba na domácí prostředí a určitý abstraktní koncept nabízených interakcí tohoto pokoje, může povolit našemu subjektu jakousi uzavřenost, k venkovním interakcím. Když se zaměříme na výsledky osobnostních testů subjektu, jasně zde vychází silnější introvertní uvažování, a to mohlo být tímto procesem značně posíleno nebo může být jeho přirozeným vývojem. Volně tedy přejdeme právě z jakési spekulativní úrovně obecného hodnocení prostoru a vlastních popisu subjektů do pojmů ideálního prostředí.

Jako ideální místo vysněného prostoru označil subjekt prostor, který byl velice podobného charakteru, jako současný uni-pokoj tedy jednopokojový prostor uvnitř města „...jsem určitě spíše městská...“. Pokud by prý byla nucená ke stavbě nového nebo měla tu možnost koupit dům, ráda by bydlela někde s výhledem na vodu, a to klidně i na chatě. Dále pak při rozložení prostoru nebyla příliš konkrétní, ale zdůraznila požadavek na balkón či prostornou terasu. Dále se pojdme se zaměřit na inhibici nebo posilování chování, které je subjektem vnímáno jako nutné ke změně. Jedním z problémů, které byly i ze strany subjektu označeny byla určitá fixace na domácí prostředí a komfort, který nabízí. Nevykládejme si tuto interpretaci špatným způsobem, určitá forma fixace je přítomna ve všech primárně obytných prostorech a je také nezbytná pro fungování jedinců v těchto prostorech, možný problém nastává tehdy je-li tato fixace viděna v negativním světle i z perspektivy subjektu. Dle mého názoru není míra fixace za jakoukoliv únosnou hranicí, byť to možná z rozboru tak vyznělo, pokud se zamyslíme nad osobnostními charakteristikami subjektu je zcela srozumitelné a obhajitelné tuto fixaci nějak nebořit. Důvodem proč se na ni zaměřujeme je její negativní hodnocení, v tu chvíli musíme přijmout fakt, že její částečné odstranění může mít za následek vyšší obecnou mentální pohodu subjektu.

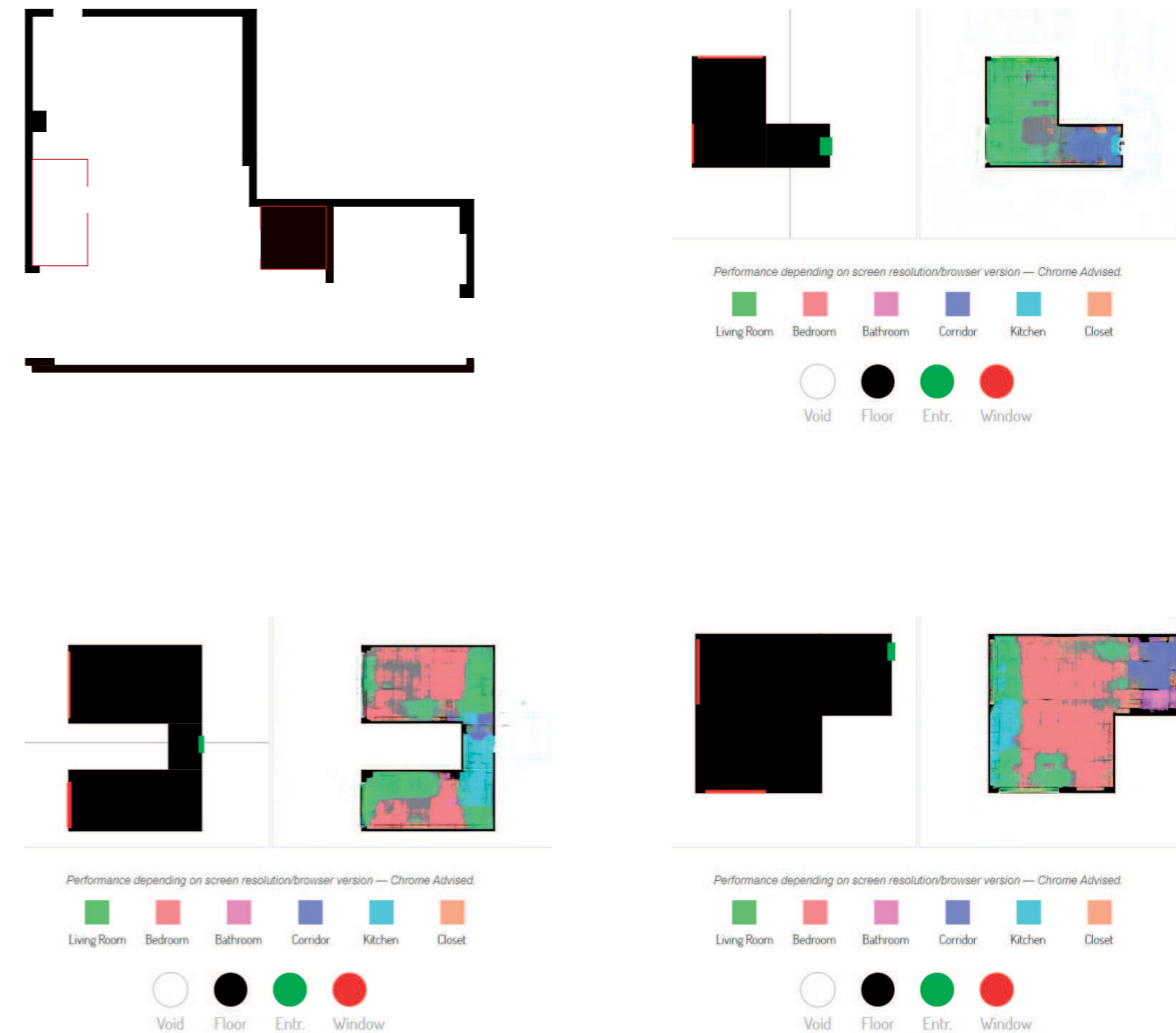
Jakým způsobem tedy můžeme inhibovat tuto navázanost v navrhovaném prostředí? Celkově by měl být prostor kompaktnější, ale zároveň musí být schopen zaujmout i strukturálním rozložením. V praxi to pak

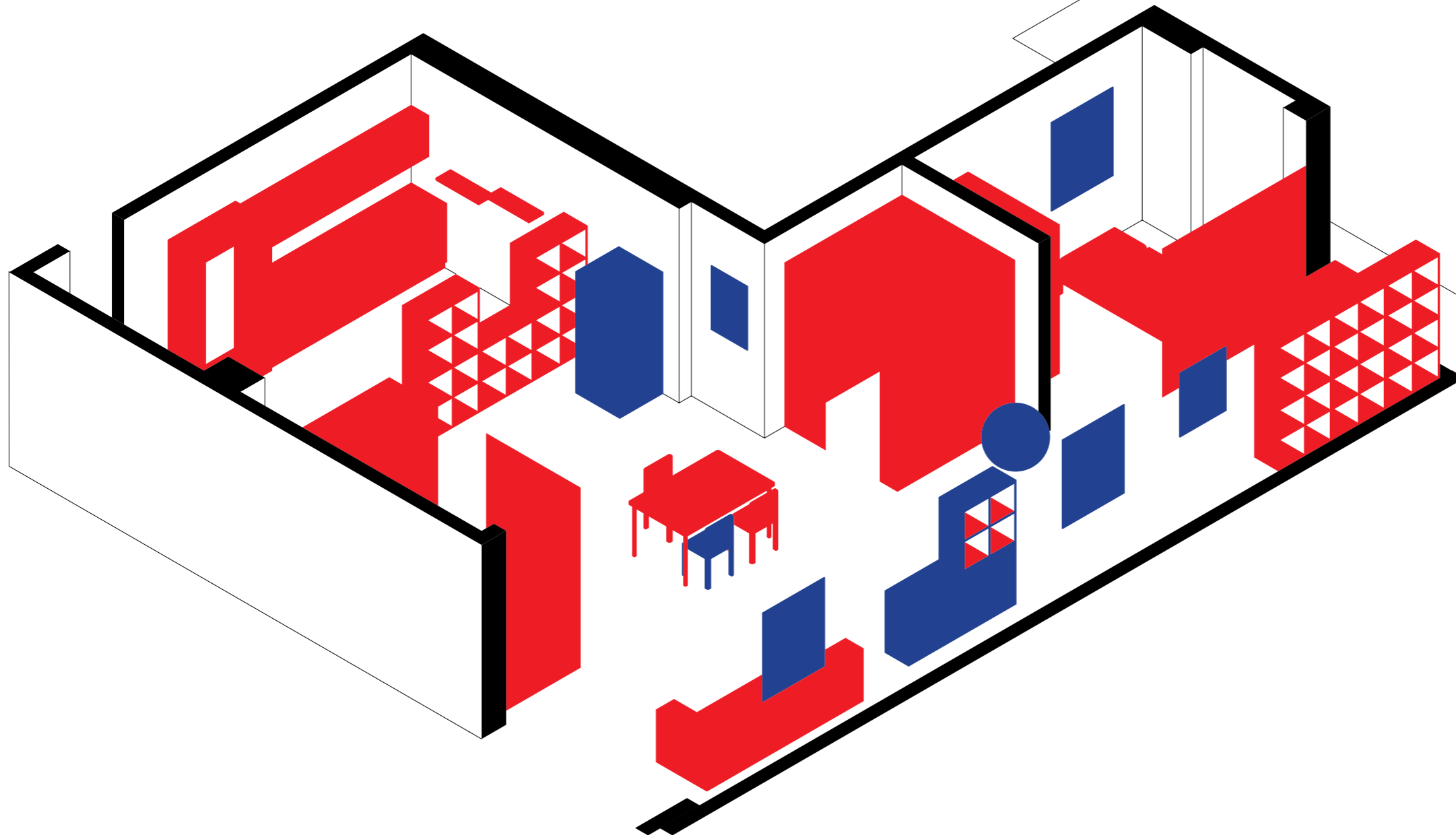
znamená že, když už se uživatelka rozhodne trávit čas více uvnitř prostoru, zařídí jej tak, aby nebyla v pocítově stejném místě. Subjekt preferuje jednoduchost jak v celkovém rázu prostoru, tak i v jeho detailech. Možná jde o profesní deformace. Zdaleka nejdůležitější pro náš subjekt bude nastínění nutné historie nebo jakýsi abstraktní obsah samotného domova, ve kterém by případně bydlela „Myslím, že je pro mne důležitá historie toho prostoru...“ , „...radši než novostavbu bych chtěla něco staršího co můžu upravit.“. Subjekt se konceptu domu příliš nebránil, ale dodal, že by raději bydlel ve městě, a to v bytě.

Pro náš koncept, ale zvolíme prostor mimo město, který sice nebyl ze strany subjektu zhodnocen jako neoptimálnější varianta budoucího bydlení, ale při jeho popisu působila více nadšená. Velikost prostoru by neměla překračovat nezbytné funkční parametry. Jedním z hlavních akcentů v ideálním prostoru bude složka odpočinková. Odpočinek a absence pracovních stimulantů, alespoň v první struktuře fungování prostoru, bude velmi důležitá. Subjekt tráví spoustu času prací, kterou má za jisté velmi ráda, ovšem optika určité efektivity a kompetence nemusí být vždy dobrým posudkem a je dost možné, že právě tato pracovní nadšenost indikuje ztráty v jiných sférách života. Bude tak lepší tuto dynamiku odstranit z prostor, kde to jen půjde. Prakticky to znamená např. třeba zmenšení pracovního prostoru, tak aby nebyl zcela vybízející k případné další práci.

Pro detailnější ráz interiéru bychom měli vycházet co nejvíce ze současného prostoru. S tímto vědomím můžeme tedy použít koncept návrhu avizovaný již v analytické části textu, při kterém budeme vycházet z identifikace a interpretace nynějších atributů prostředí s ohledem na minulé popisy. Dalším výrazným elementem prostředí, který musíme s naším interiérovým vstupem oslovit, je subjektem zmíněná absence interakcí ve venkovním prostředí. Může se zdát, že tento atribut nemáme, jak stimulovat z pozice interiérového prostoru, ale je zde několik způsobů, které lze v tomto případě aplikovat. Jedním z takovýchto přístupů může být například, pozvednutí části prostorů, se kterým v nynější době není subjekt příliš spokojen, a i z její osobní perspektivy je prostor, potažmo tyto části vnímány jako důrazně reprezentativní ve vztahu osobě obyvatel. Proto je v našem návrhu zahrnuta úprava právě těchto částí prostoru, která by se měla primárně týkat zmíněných nedostatků, a to minimalizace variabilních elementů, tak aby se celý prostor stal stálejší. Dále pak při více experimentálním a velkorysejším přístupu, můžeme samotný charakter prostoru zakódovat, tak aby pro subjekt působil prázdnější, zde potom můžeme počítat s určitou podvědomou snahou vyplnění prázdného místa. Otázkou je, jak zajistíme, aby tato potenciální výplň prostoru korelovala s naší zamýšlenou a chtěnou interakcí. Zde nám mohou pomoci velkorysejší prostorové struktury, jako je například výška stropu nebo stěnové členění mezi jednotlivými místnostmi. Tak například větší vertikálnita v obytné místnosti s menší celkovou rozlohou, může mít tento plný a zároveň prázdný efekt vnímání prostoru.

SUBJEKT KI

Subjekt byl již od začátku velmi obezřetný ohledně rozhovoru a zpracovávání rozboru. Původní entuziasmus a zvědavost byla v průběhu rozhovoru vystřídána nejistotou, ale také velkou mírou otevřenosti v rozebíraných a dotazovaných tématech.

Prostor, ve kterém jsme se nacházeli byl zcela očividně čerstvě zabydlen i slovo zabydlen je možná příliš silný termín, jelikož jak jsem se posléze dozvěděl, subjekt se nastěhoval zhruba před 4 měsíci. Prostor byl relativně holý až na pár výjimek týkajících se primárně sebe regulačních atributů a některých stop chování. V ložnici nad postelí si můžeme povšimnout právě některých sebe regulačních objektů, společně s pár identitu proklamujícím objekty, jako je třeba jediný obraz visící na stěně obývacího pokoje Malý princ, kterého subjekt označil jako jednu ze svých nejoblíbenějších knížek. Souvislost s určitou inklinací k fantazy literatuře nebo obecně literatuře imaginárních světu byla vidět také pokud se zaměříme na knihovnu, kde mj. nalezneme téměř kompletní sbírku J. K. Rowlingové, ale také celou řadu dalších témat od pracovní literatury po moderní romány, obecněji hovoříme spíše o méně náročné četbě. Ostatní dekorativní objekty v prostoru mají většinou spíše sentimentální charakter, a i absence stop chování nasvědčuje tomu, že subjekt je zaprvé čerstvě nastěhován a zadruhé, že v něm netráví příliš mnoho času, který tráví v práci. Obecně si dokáží představit, že v delším časovém horizontu si prostor vyplní ve stejném charakteru, v jakém je nyní. Subjekt je extrovert, a jak jsme se dále v rozhovoru dozvěděli i změny, které v prostoru chystá jdou směrem k posílení sociálních interakcí v prostoru, např. hovořila o umístění barového pultu pod obrazem. O své budoucnosti v tomto prostoru dále mluvila velmi pozitivně, prostor jí zatím vyhovuje a je spokojená s lokalitou bydliště jelikož, dle vlastního popisu, má blízko rodinné příslušníky bratra a babičku.

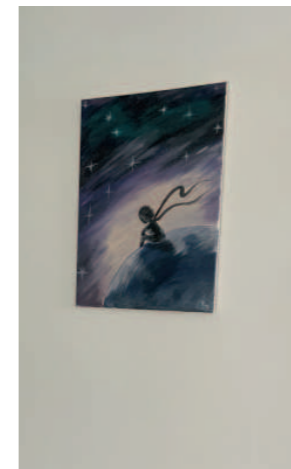
Prostor, ve kterém subjekt vyrůstal byl, podle jejího popisu, malý panelový byt, pokoj s palandou, kde se o prostor dělila se svým starším bratrem. O prostoru hovořila jako o velmi málem a stísněném, to mohl být taky jeden z důvodů proč se následně odstěhovali do rodinného domu. Tato alokace probíhala současně s rodinnými komplikacemi, kterými rodina tou dobou procházela. Jednalo se o rozvod rodičů. Byť jsme se subjektem toto téma probrali poměrně otevřeně a do hloubky cítím jako neetické zde zmiňovat detaily, avšak musíme uvést některé základní dopady, abychom si dokázali představit navazující chování, na které tato situace měla bezpochyby velký vliv. Jedním z hlavních šrámů, které si subjekt nese z tohoto období je určitě ztráta důvěry, kterou nabyla právě jako výsledek přímých akcí jednoho z rodičů. Tuto ztrátu důvěry pak údajně projevuje ve svých romantických vztazích, a to až do dnes. Z této souvislosti a také ve světle dalších reálií, které byly ze strany subjektu zmíněny jsem vydedukoval, že vztah

s otcem, směrem ke všem rodinným příslušníkům, byl přinejmenším dost komplikovaný již před incidentem, který iniciovalo právě otčovo jednání. Například, to jakým způsobem subjekt popisoval určitou profilaci neuskutečněných cílů do výchovy bratra subjektu, mohl být jeden z projevu jak sociální dynamika mohla doma fungovat. Dále pak v tomto složitém vztahu s otcem popsal subjekt, že otčovo chování je i z běžné stránky, tzn. bez vnější interakce jiných lidí, poměrně odtažitě a z povahy téměř negativní. Subjekt popsal dům, do kterého se s rodinou přestěhovali jako místo, které nejlépe odpovídá popisu domova. S místem se jí asociují především pozitivní vzpomínky to může být také způsobeno kontrastem negativních asociací spojených právě s rozvodem rodičů, které jsou tedy přilepeny k bytu předešlému.

Zde si můžeme popsat některé zajímavé reference prostoru, které byly subjektem popsány jako velmi kladné a těmi bylo například střešní okno, nacházející se v dětském pokoji subjektu, jehož rám opatřila fosforeskujícími elementy (hvězdami). Dále to pak byly dekorativní prvky a barevné rozložení prostoru, které bylo dle popisu výrazně modré. Tyto elementy se mohou zdát v určitém slova smyslu naivní a sentimentální, ale právě proto jsou tak důležité. Neznamená to, že bychom snad museli být nutně explicitně popisní při návrhu ideálních prostor, ale je dobré vnímat tyto reálie a vypůjčovat si je jako určité indicie, které nám mohou pomoci ošálit mozek a navodit pozitivní atmosféru, což bude mít za následek kladné mentální efekty na psychické prožívání subjektu.

Dalším poměrně důležitým milníkem byl rozchod s posledním přítelem a z rozhovoru také vyplynulo, že od tohoto rozchodu subjekt s nikým nenavázal hlubší romantické kontakty. Jednalo se o dlouhodobý vztah, který ze strany subjektu stál spoustu nejen emoční investice, ale také materiální investice a jeho následné ukončení mělo, tak logicky daleko vyšší váhu díky těmto vkladům. Zde jsme dostali pouze jeden popis prostoru, a to konkrétně popis bytu, ve kterém společně trávili čas ve Francii, konkrétně v Paříži nedaleko katedrály Notre Dame. Zde byl ze strany subjektu prostor popsán jako poměrně luxusní třípatrový dům, který subjekt obýval po příbuzných svého přítele, kdy ve spodním patře se nacházela sbírka umění společně s kanceláří a v dalších dvou patrech se byly obytné prostory. Dominantním elementem tohoto bytu nebo alespoň těmi elementy, které popsal subjekt byl výrazný hluk z ulice, staré dřevěné okenní rámy, které z památkových důvodů nemohly být obměněny. Tyto aspekty se můžou zdát jako marginální a byt nutně nebyly subjektem popsány jako negativní, je důležité být na pozoru při návrhu budoucího prostoru, a to právě kvůli bližším souvislostem týkajících se spíše interpersonálních vazeb s bývalým přítelem nežli přímých vazeb na prostor.

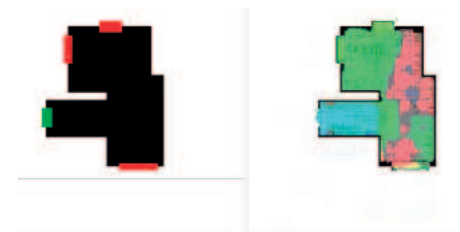
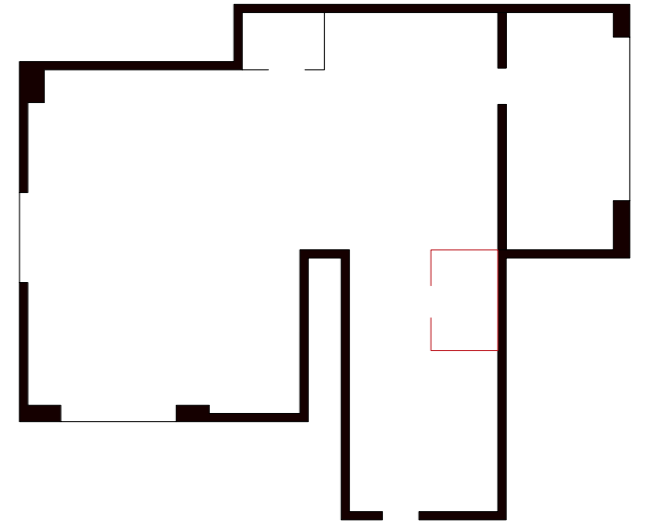
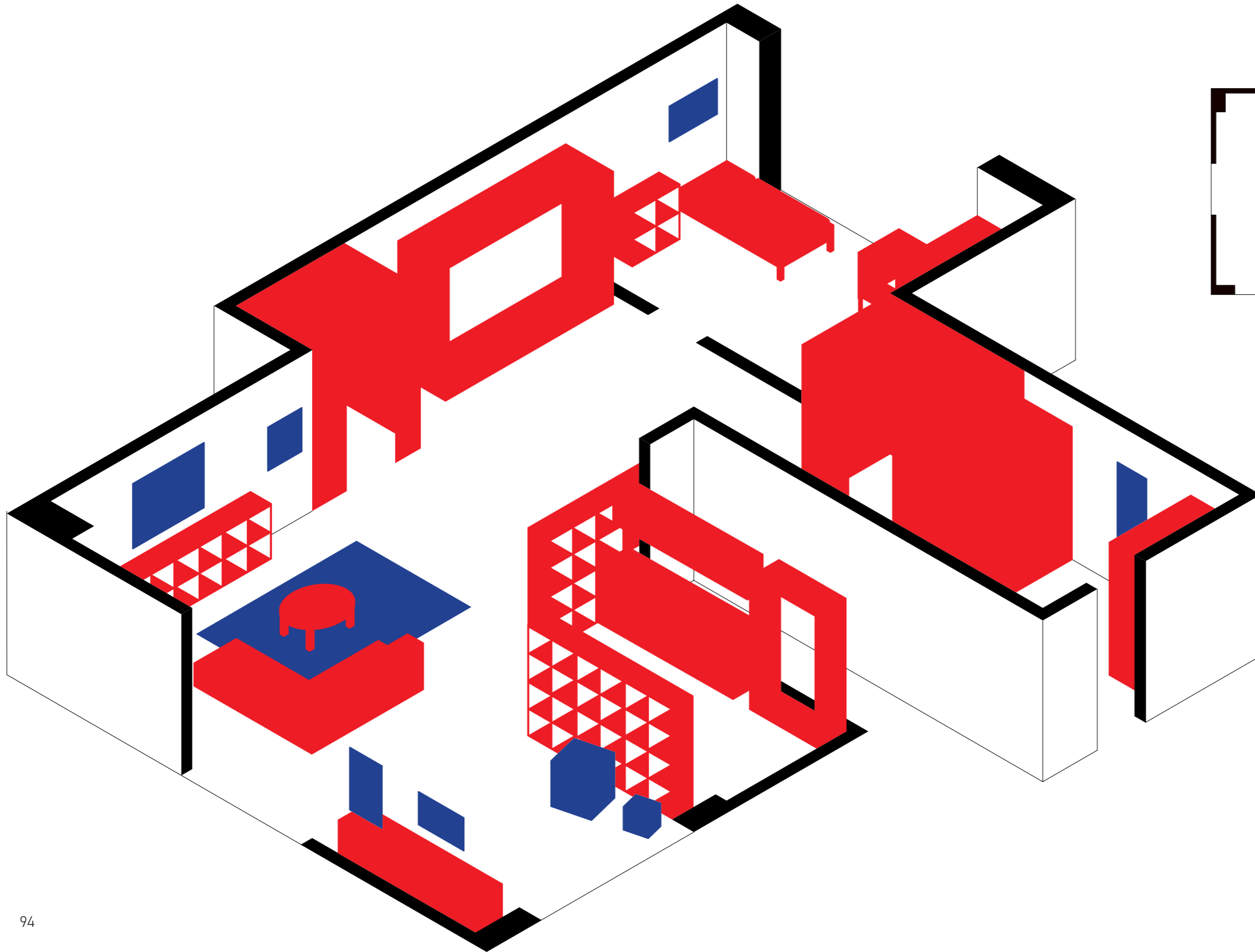
Stejně jako u předešlých subjektů bude i zde důležité vybalancovat požadavky subjektu a elementy, které nutně nebyly vyzdvíženy jako důležité z jeho strany. V tomto konkrétním případě se budeme soustředit na komplikace v interpersonálních vztazích, které jsou

v současné době nejzávažnějším problémem ve fungování a mentální pohodě. Vše poukazuje na to, že našemu subjektu vyhovuje lokalita města, a také sociální stimulus spojený s přítomností bližší rodiny, která je také velmi důležitá. Bude tedy naším hlavním záměrem několik věcí v první řadě a do velké míry přemostujícím procesem mezi ostatními atributy prostoru bude, jeho schopnost posílit interpersonální vazby v romantickém slova smyslu. Jinými slovy budeme se snažit najít způsob, jak prostřednictvím manipulace s prostorem můžeme toto chování posílit. Dalším důležitým efektem prostředí bude komunikace jistoty a stability, lze namítat, že toto by měly být atributy každého domácího prostředí, a že svým způsobem je těchto efektů docíleno v každém prostředí, ale jedná se o elementy, které se uživateli vstíjí v průběhu užívání prostoru, ať už jsou navozovány cíleně či mimoděk. Ovšem můžeme také zapojit již zmíněné reflektivní procesy vnímání, které vychází z vlivů prostředí domácího (z dětství), svým způsobem je tento jazyk tvarování vlivů prostoru určitou sázkou na jistotu, ovšem není třeba, za každou cenu hledat tu nejoriginálnější cestu k úspěchu. Pokud totiž použijeme reflektivní prostředky měl by prostor fungovat právě v těchto kategoriích.

Celkové rozložení by mělo být uvolněnější, ale ne příliš, jelikož stále chceme udržet pocit jisté operativnosti a dosažitelnosti prostoru pro naši uživatelku, bez těchto atributů bude složitější docílit navození efektu jistoty a stability. Jedním ze způsobů, jak navodit pocit určité stability fungování je dělitelnost aktivit v prostoru, nutíme tak uživatele přemýšlet ve více dělených blocích svých aktivit, to by mělo produkovat vědomější uvažování o denním rozvrhu. Těchto změn bude docíleno větším důrazem na funkční dělení oblastí prostoru, to znamená, že se budeme muset vyhnout současným trendům slévání funkcí jednotlivých místností. Klasickým dělením místností bychom v teritorii měli vyvolat nutnost přecházení mezi jednotlivými prostory k naplnění jejich funkcí. Kampusovým dělením prostoru nastíníme určité procesy kopírující běžnější fungování, což pak může sloužit jako pasivní posílení k jednání mimo prostor. Tímto způsobem se pokusíme alespoň částečně zmírnit vlivy navozené z pracovního prostředí subjektu, kterým je filmový průmysl. S tímto typem práce se pojí určitá nedělitelnost aktivit, času pracovního a volného, který se právě kvůli velmi vysokým odpracovaným hodinám slévá do hůře dělitelných časových celků. Proto může být náš „kampusový“ systém dělení primárního prostoru užitečný v obnově alespoň podvědomého harmonogramu. A ze sociálních studií víme, že je to právě denní harmonogram, který jasně odděluje pracovní a volný čas. Co se materiálů týče měli bychom se postarat o to, aby se náš subjekt cítil především komfortně v prostoru, a zde je cesta velmi jasná, dominance měkkých a přírodních materiálů společně s preferovanou barevností a užitím objektů se sentimentální hodnotou je základem, na kterém můžeme stavět ostatní atributy prostoru. Materiály musí být vyzdviženy re-

flektivními elementy z domácího prostředí, ale na nejvýše tak do 60%, jelikož nechceme pocitově plně emitovat dětské domácí prostředí, chceme ponechat místo pro nové interakce spojené s rozvojem a jinými permanentnějšími změnami. Je už jedno, zda se jedná o navazování romantických vztahů, a nebo jiné intuitivně navozené změny v prostoru, je zkrátka důležité nechat jim v prostoru místo na rozvoj. Nyní tedy máme základy prostoru s předpokládanými efekty, které by měly dohromady produkovat podporující chování k docílení navázání romantických vztahů subjektu. Nemůžeme však spoléhat pouze na tyto pilíře, je nezbytné provést finální úpravy tak, aby prostor skutečně doslova vybízel k těmto interakcím.

Performance depending on screen resolution/browser version — Chrome Advised

Living Room Bedroom Bathroom Corridor Kitchen Closet

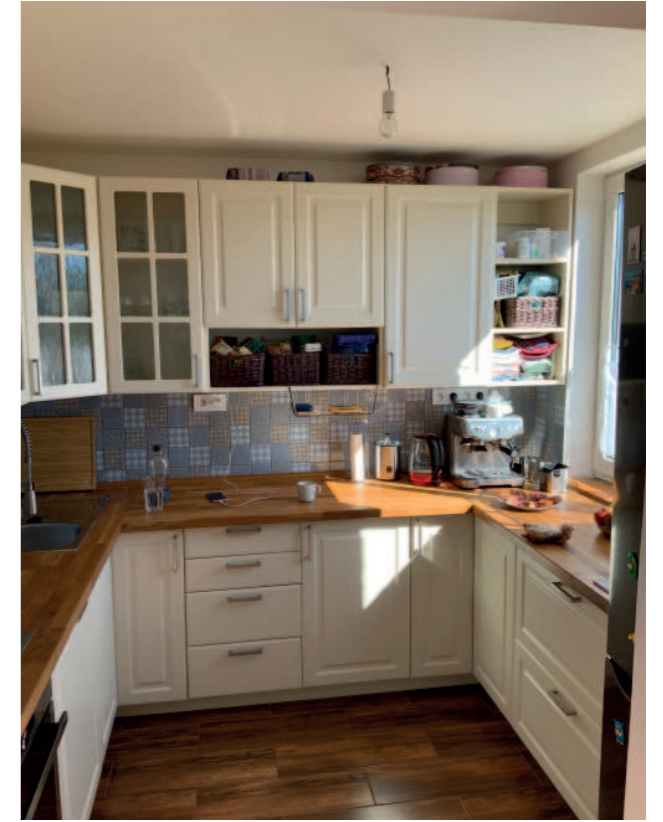
SUBJEKT Ka

První věcí, které si můžeme všimnout v tomto prostoru je určitá hierarchie v síle výrazu jeho osobností. To může působit zvláště, jelikož se jedná o poměrně malý byt, ale v něm funguje několik osobností, ze kterých má každá určitou výrazovou složku svého chování a některé složky jsou více čitelné než jiné. Navzdory popisu, který subjekt poskytl musím říct, že ze zpětné analýzy je ono jednotlivé teritorium nejvýraznější a nejvíce patrné právě v případě subjektu. Prostor byl podle jejího popisu v některých ohledech zrekonstruován velmi zásadně a k rázu těchto rekonstrukcí se zcela zásadním způsobem vyjádřil právě subjekt. Je na pováženu, zda tato dominance v prostorové hierarchii je na úkor ostatních spolu obyvatel bytu, ale nevyplývá to tak. Můžeme konstatovat, že do určité míry je expresivnost a sebevyjádření v prostoru ostatních subjektů docíleno jinými atributy nebo vzorci chování v prostředí. Subjekt v našem případě označil jako nejvýznamnější a nejvíce přetvořené prostory v bytu místnosti koupelny a kuchyně. Prostor koupelny byl zrekonstruován údajně nejvíce z celého bytu a angažovanost na této rekonstrukci byla v koncepční formě především ze strany subjektu, jinými slovy, jak nyní prostor vypadá je především dle obrazu našeho subjektu. Stejným způsobem, v principu prošla i kuchyň, jedná se o prostor, který je primárně využíván především ze strany našeho subjektu, proto je možná do velké míry vidět úroveň těchto dvou prostorů jako vyšší než zbytek bytu. Je tak patrné, že ona vyjádřená či nevyjádřená dominance našeho subjektu byla přeložena do jeho působení v prostoru, a to dokonce i v místnostech, které mají sdílenou formu fungování, jako je právě koupelna či ložnice. Dominantní charakter zde nechápejme ve smyslu jiném než prostorovém, ovšem prostorová dominance je většinou výsledkem obecně sociálního chování, přemýšlejme tedy o ní jako o jeho projevu. Znovu musím podotknout, nevykládejme si dominantní jako opresivní nebo utiskující k ostatním subjektům, v našem případě konstatujeme pouze zkoumané prvky v prostoru, které jsou v případě našeho subjektu zkrátka výraznější.

V prostoru je také patrná absence výrazně estetických elementů, ty jsou v podstatě limitovány pouze na dětský pokoj, kde mají do velké míry instrumentální úlohu a většina ostatních prvků estetiky je stažena primárně na funkční elementy. Toto bylo dle předpokladu potvrzeno i ze strany subjektu, který se důrazně vymezil vůči esteticky dekorativním vstupům do prostoru a dále pak plnění prázdného prostoru. Výjimkou v tomto ohledu je určitě dominantní černá vitrína, která čelí pohovce v obývacím pokoji. Jak se může zdát může substituovat funkci některých estetických prvků v prostoru, ale jelikož se jedná o vitrínu, tak se nedomnívám že její účel bude takový. V této domněnce mě utvrzuje i fakt, že objekty uvnitř vitríny nevykazují zásadní známky výrazného užívání, jinými slovy je to klasická

výstavka významných osobních objektu.

Prostor v žádném slova smyslu nepůsobí nikterak sterilně, a je zde patrná určitá úroveň opotřebení onoho bytu, která může být způsobena hned několika důvody. Prvním značně pravděpodobným důvodem je okolnost našeho zkoumání, které zpravidla ve většině případů vedou k tomu, že subjekty prostor uklidí. Dalším efektem může být již skutečnost, ke které nás přivedlo vlastní zkoumání, a to že subjekt se označil jako, lpící na čistotě a uklizeném prostoru. Je pravdou, že většina místností a prostor celkově působil velmi čistým dojmem, a to i včetně dětského pokoje, kde se zpravidla na snahy úklidu částečně rezignuje. Můžeme podotknout, že naprostá většina zkoumaných subjektů ženského (ne všechny) pohlaví sama sebe označila jako úklidu milné. Dalším možným důvodem této uhlazenosti prostoru může být také skutečnost, že v prostoru rodina netráví tolik času. V tomto ohledu je dobré dále zmínit, že v době našeho zkoumání panovala v české společnosti netradiční situace spojená s epidemií corona viru, a rodina se po dobu trvání nejpřísnějších opatření dočasně přestěhovala na vesnici k rodičům jednoho z partnerů. Tato skutečnost nás volně přivádí k dalším poznatkům, které budou zcela klíčové pro námi navrhovaný prostor. Jako méně komfortní a obecně ne příliš pohodlné označil náš subjekt nejbližší okolí současného prostoru, tedy sídliště a celkovou lokalitu bytového komplexu. Jako ne zcela vyhovující označil subjekt také kompletně odříznutou vesnici, ve smyslu dojíždění, ale samotné centrum metropole také ne. V tomto ohledu zdůraznila absenci určité úrovně soukromí a množství volného prostoru. Při specifičtějším popisu dále subjekt zmínil celkový charakter ideálního obytného prostoru, jako velmi otevřený s prostornou zahradou a vyšším množstvím okenních otvorů. Dále se pak subjekt vyjádřil, že má raději menší četnost nábytkových objektů a jejich uložení způsobem, který nepřekážím. Ve specifičtějším popisu už následně zmínila některé konkrétní atributy, jako jsou například barevné preference, u kterých kladla důraz na šedé černé a bílé barevnosti s oblíbeným materiálem dřeva. Označila jako nevyhovující přílišné barevné dekorativní prvky obrázky a kravinky. Vyložene negativně označila plošnou kobercovou úpravu podlahové plochy, ke které se posléze vrátila ve svém popisu dětského domácího prostředí, kde vyšlo najevo, že její odpor právě k této podlahové úpravě vychází z primárního dětského prostředí. Koberce se subjektu příčí především z hygienických důvodů. Podobnou preferenci také subjekt vyjádřil ve vztahu k materiálu a celkovému charakteru ostatních bytových doplňků, kde by se raději držela rovných hladkých a snadno

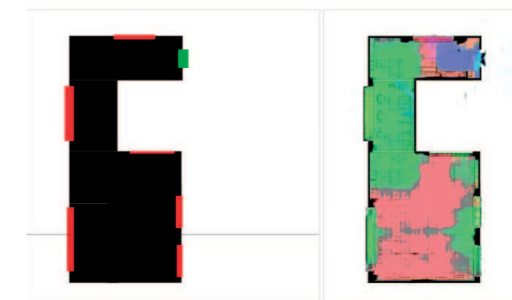
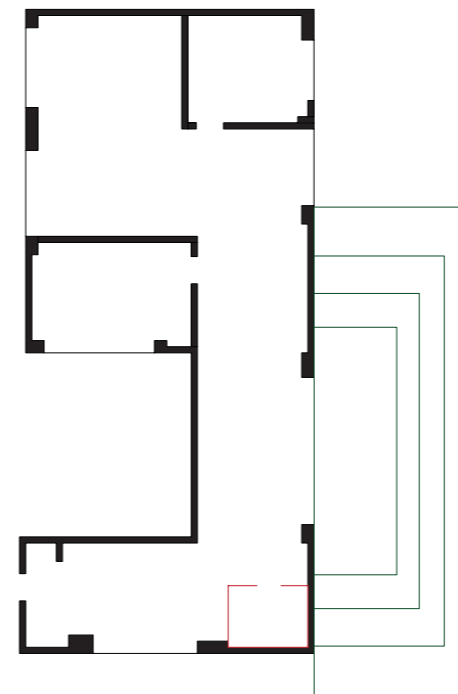

omyvatelných ploch.

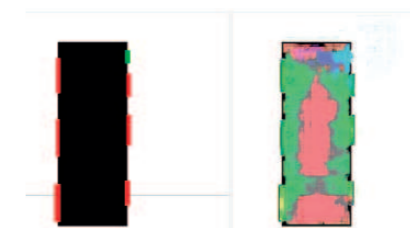
Náš prostor bude muset balancovat několik důležitých atributů, jedním z nich budou prostorové požadavky ostatních členů rodiny. Dítě bude představovat podřizující faktor a na jeho růst a komfortní vývoj bude třeba brát maximální ohledy. Pro interiérové požadavky je nezbytné respektovat a vycházet z poskytnutých informací ze strany subjektu, mimochodem jako vždy. Prostorová koncepce bude muset být výraznější a prostornější. Vzdušnost a zvětšení prostorů oken je atributem prostoru, který se bude snad kladně projevat i na vývojových procesech dítěte. Společně s alokací do méně frekvencovaných částí města je na místě trefit právě vystavení a konfrontaci venkovnímu prostředí ze strany dítěte, pro jehož vývoj, je vystavení přírodním elementům ve smyslu stimulace venkovními objekty velmi důležité.

Otevřenost prostoru byl jeden z požadavků, který vznesl subjekt jako jednu z nejdůležitějších reálií, a to s trochou kreativity lze dobře využít. Jedním z tradičních využití větší otevřenosti prostorů je například propojení funkcí některých místností, toto propojení nám ve velkoryse pojatém prostoru také umožní zvětšit prostor kuchyňský (což byl také jeden z požadavků).

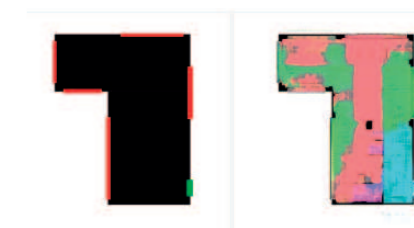
Navzdory preferenci snadno omyvatelných povrchů, myslím že je důležité udržet jistou rovnováhu s hapticky zajímavějšími povrchy, jako jsou i subjektem možná nenáviděné chlupaté materiály. Stimulace prostorem není důležité dosáhnout, jen ze strany vizuálních atributů, ale pro silnější vstřebání a propojení s prostorem je nezbytné zaujmout a utvořit vzpomínky v širších kontextech vnímání, konkrétně hovoříme o utvoření zásadnějších vzpomínek pro dítě v rodině.

Performance depending on screen resolution/browser version — Chrome Advised.

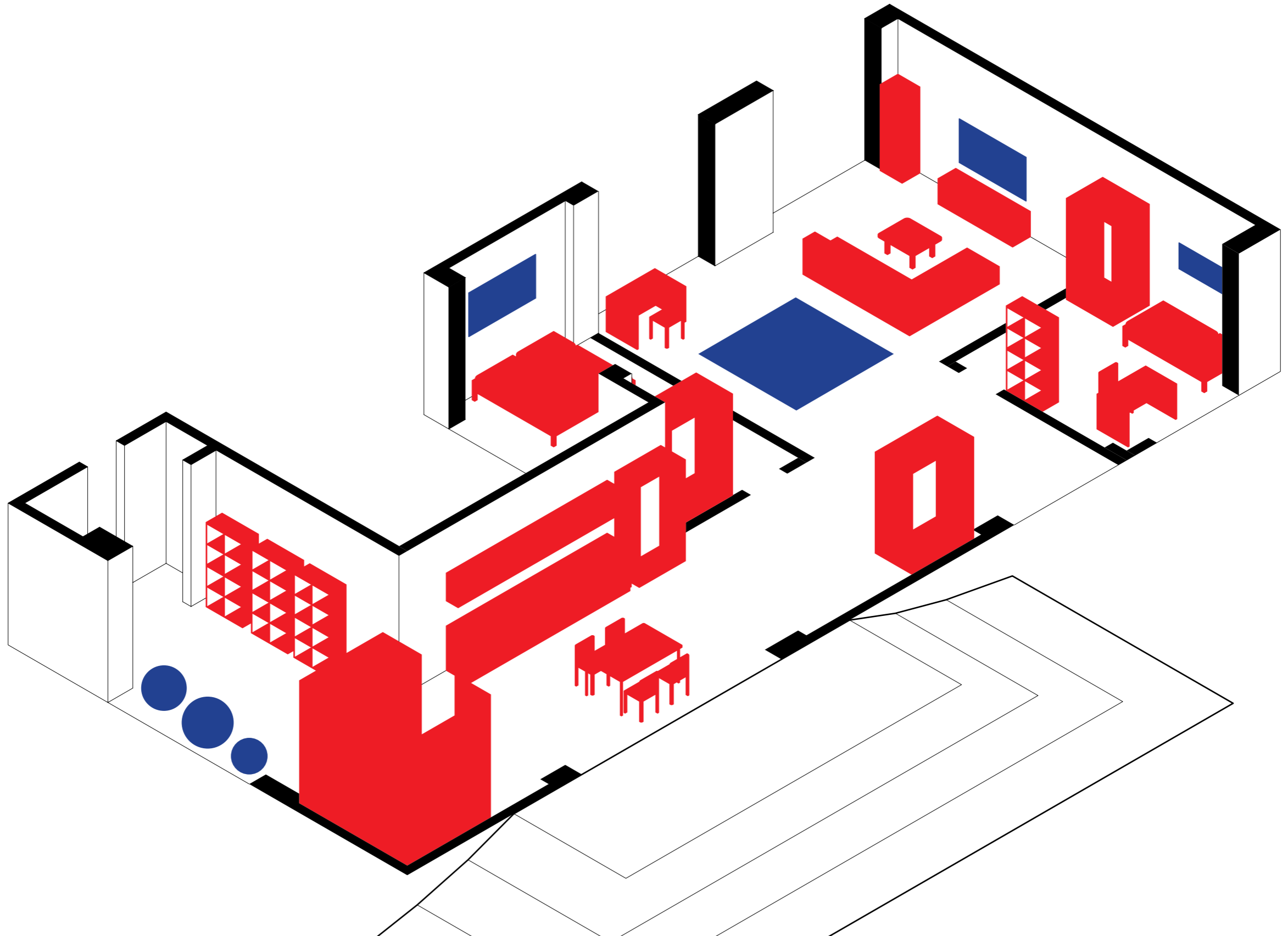

Performance depending on screen resolution/browser version — Chrome Advised.

Performance depending on screen resolution/browser version — Chrome Advised.

SUBJEKT K

Subjekt po dobu rozhovoru působil velmi vyrovnaným a zvědavým dojmem. Ochota, se kterou se pouštěl do odpovědí na otázky byla bezpochyby nadprůměrná. Nelze zjistit do jaké míry byla tato ochota způsobena vlastním zájmem nebo spíše určitým excentrickým chutím ego-posilujících tendencí, ale napříč rozhovorem se naskytlo jen několik málo indicií, které by nasvědčovaly druhé interpretaci. Obecně také působil otevřenějším dojmem i v celé řadě podprahových elementů jako bylo uvolněné a "citlivější" držení těla nebo některé mikro-expresivní projevy, byl také velmi uvolněný. Bylo zřejmé, že Subjekt také nemá zcela jasně definovatelný charakter chování, byť se sám v rozhovoru hned několikrát popsal jako flegmatik nebo jako jedinec s flegmatickým chováním, a pouze když popisoval některé konkrétní situace hypotetických interakcí zmínil, že umí být i cholerik. Klidová a uvolněnější stránka jeho osobnosti byla také ta, kterou jsem mohl sledovat víceméně napříč celým rozhovorem. Prostor, který subjekt obývá byl v době rozhovoru zařízený pouze z pozice naplnění jen základních existenciálních potřeb. Jednalo se o byt se třemi spolubydly, kteří nebyli se subjektem žádnou formou sociálně spjatí, před tím než spolu začali bydlet. Subjekt se tedy přistěhoval do onoho bytu, v době rozhovoru, zhruba tak před měsícem a půl. To samozřejmě může vysvětlovat určitou elementárnost prostoru, ale jak se pokusím později nastínit, domnívám se, že důvodem holosti jeho prostoru není jen krátká doba aklimatizace. V celku také můžeme konstatovat, že subjekt je relativně inteligentní a navzdory jeho snaze neprosazovat tento atribut jako důležitý nebo zásadní pro sebeidentifikaci, hned v několika částech rozhovoru, kdy to nebylo nutně potřeba se uchýlit k logickému rozboru otázky. Ovšem pro předmět našeho analytického rozboru není tato skutečnost až tak důležitá, může sloužit pouze jako jakási odhalující optika, která nám pomůže porozumět některým názorům subjektu.

Již jsem zmínil, že se nedomnívám, že důvodem některých procesů uvažování našeho subjektů o prostoru byly pouze externí atributy jeho fungování. K této hypotéze mám hned několik podpurných indicií, které poukazují na poněkud netradiční uvažování o domácím prostředí. První z těchto indicií byla skutečnost, že subjekt nekonceptualizoval otázku týkající se ideálního bydlení očekávaným způsobem, jako dotaz tážající se na jednotlivé elementy prostoru, ale spíše jako otázku směřující k jádrovým interakcím, v sociálním slova smyslu prostoru. Typ odpovědí okamžitě napovídala, že samotné skladební elementy onoho prostoru nejsou až tak podstatné, to může mít několik příčin. Jednou z těchto příčin a nejspíš nejpravděpodobnější příčinou je skutečnost, že subjekt nevyužívá prostor v plném potenciálu, který nabízí právě jeho jednotlivé atributy, jednoduše řečeno, prostě dělá víc věcí mimo primární prostředí nežli v něm. Důvod proč tomu tak je,

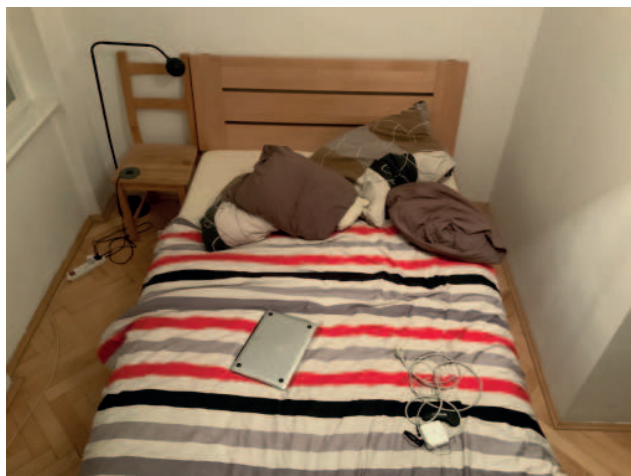
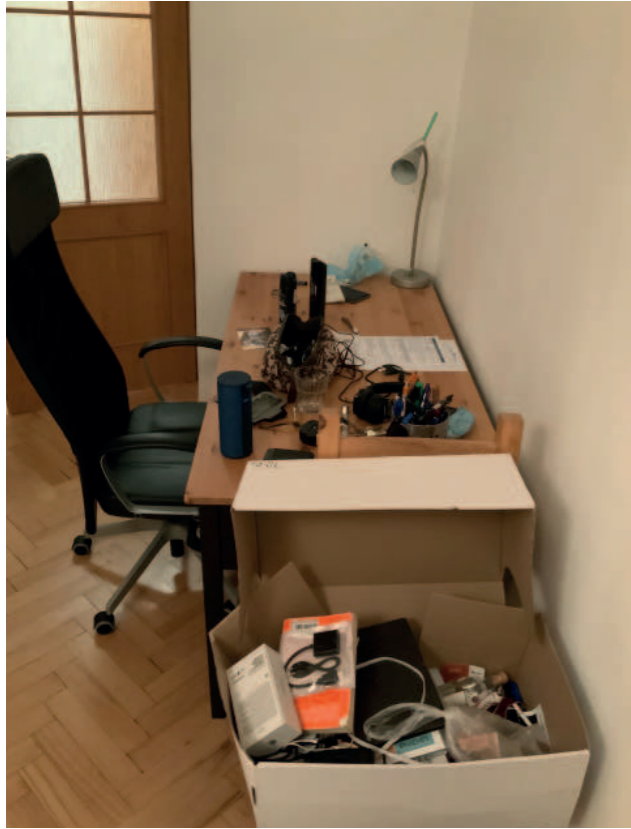
dle mého názoru, vychází z excentrického zaměření samotného jedince. Vyžadovaná stimulace subjektu nepramení totiž z introvertních interakcí, ale spíše z externích stimulantů, které v případě subjektu jsou většinou sociálního charakteru. Toto bylo nepřímo subjektem v podstatě potvrzeno, a to při jeho popisu a kvalitativní hodnocení předešlých obytných prostor. Dále se pak napříč rozhovorem subjekt v naprosté většině vyjadřoval a priori pozitivně na konto veškerých dotknutých témat týkajících se jakýchkoliv ostatních osob, až teprve když byl specificky dotázán na vyjmenování negativních atributů některých jedinců zaujal negativní perspektivu. Musím ještě zmínit, že historie a naučené chování prostředí původně primárního, tzn. prostředí, ve kterém subjekt vyrůstal až do mladé dospělosti, bylo také velmi bohaté na sociální interakce, jelikož nejbližší rodina měla ještě 3 další sourozence, konkrétně tedy dvě sestry a jednoho bratra. Podle vlastního popisu subjektu, v podstatě celou dobu svého vyrůstání strávil v nějakém bezprostředním kontaktu v soukromém teritoriu. To zjednodušeně znamená, že vždy až do 18 let svého života sdílel i zcela v soukromé intimní prostory s některým ze sourozenců. Můžeme tedy spekulovat, že právě tato zkušenost, která bezpochyby vedla k jakési sociální adaptaci na vnímání a povýšenou empatii, měla za následek určité odosobnění vlastního ega od soukromého prostoru. Taková to analogie by v teorii mohla vést k určité snaze pochopení nebo pouze k absenci potřeby zcela odděleného a distinktivně osobního prostoru. Co se tedy týče analýzy přímo bezprostředního zkoumání stop chování, jak již může být jasné, není prostor sám osobě až tak bohatý na tyto podklady. V tomto konkrétním případě našeho rozhovoru je potřeba, proto udělat jednu výjimku a přikládat poněkud větší důraz na zpracování rozhovor nežli na přímou a vypovídající hodnotu samotného prostředí.

Dalším možná pouze dílčím faktorem, ale faktorem přeci, mohou být rozměrově kvality prostoru. Náš subjekt je člověk nadprůměrné výšky a jak můžeme vidět z poskytnuté foto dokumentaci prostor, samotný je podle všech objektivních měřítek komfortně dimenzován pro fyziologicky průměrnějšího jedince. Ani já bych netvrdil, že se jedná o dominantní aspekt jakéhokoli diskomfortu, ale nekompatibilita prostoru může v mnoha případech vést k celé řadě podprahových procesů, které jsou organismy vyhodnoceny jako negativní, proto je na místě zmínit tuto realii.

Další indicií s ohledem na fungování subjektu v prostoru je jeho vlastní kvalitativní hodnocení předešlého primárního prostředí, dnes tedy spíše semi-primárního, a to prostředí rodinného bytu. Toto byl jeden z okamžiků rozhovoru, kdy subjekt samovolně bez bližšího dotázání zaběhl do blíže detailnějších popisů negativních elementů prostředí ze strany jednoho z rodičů, konkrétně otce. "*nesnáším provizorní řešení, to dělá můj táta.*" Provizorní řešení má v tomto případě charakter nespolehlivého a pouze dočasného fungování napříč spektrem blíže

nespecifikovaných kusů nábytku nebo jiných, ale vždy utilitárních prvků v domácnosti. Vystává zde tedy další hypotéza, která nám může poskytnout další náhled na příčinu absence fungování subjektu v primárním prostředí. Opět musím zdůraznit, že v tomto konkrétním případě se může jednat o silnou spekulaci, jelikož skutečná absence oněch vypovídajících elementů prostředí může být způsobena pouze a jen krátkou dobou, kdy se jedinec do prostoru nastěhoval. Je obhajitelné, že v určitém slova smyslu a kvalitativně měkké podobě může určitá nekonzistence kvalitativních atributů fixních prvků vést k jakési diskomfortní náladě. Pak je tady samozřejmé, že subjekt nechce pobývat nebo trávit čas v prostoru, kde dochází k navození této atmosféry, a tak bude pak zcela logicky snahou subjektu měnit ono samotné prostředí.

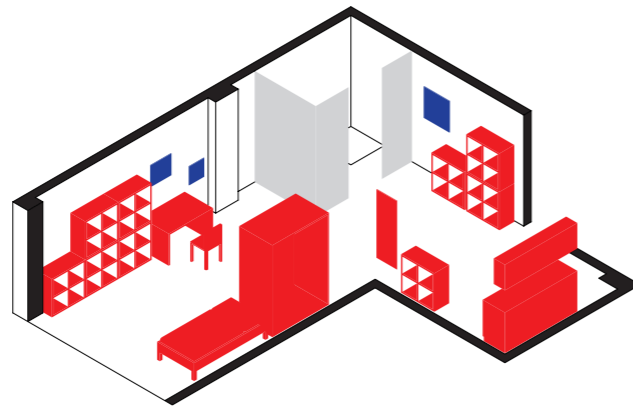
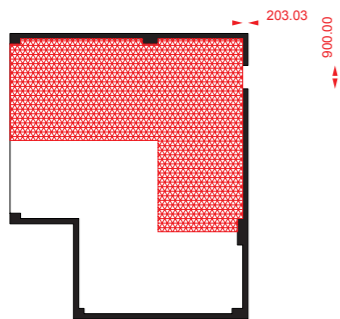
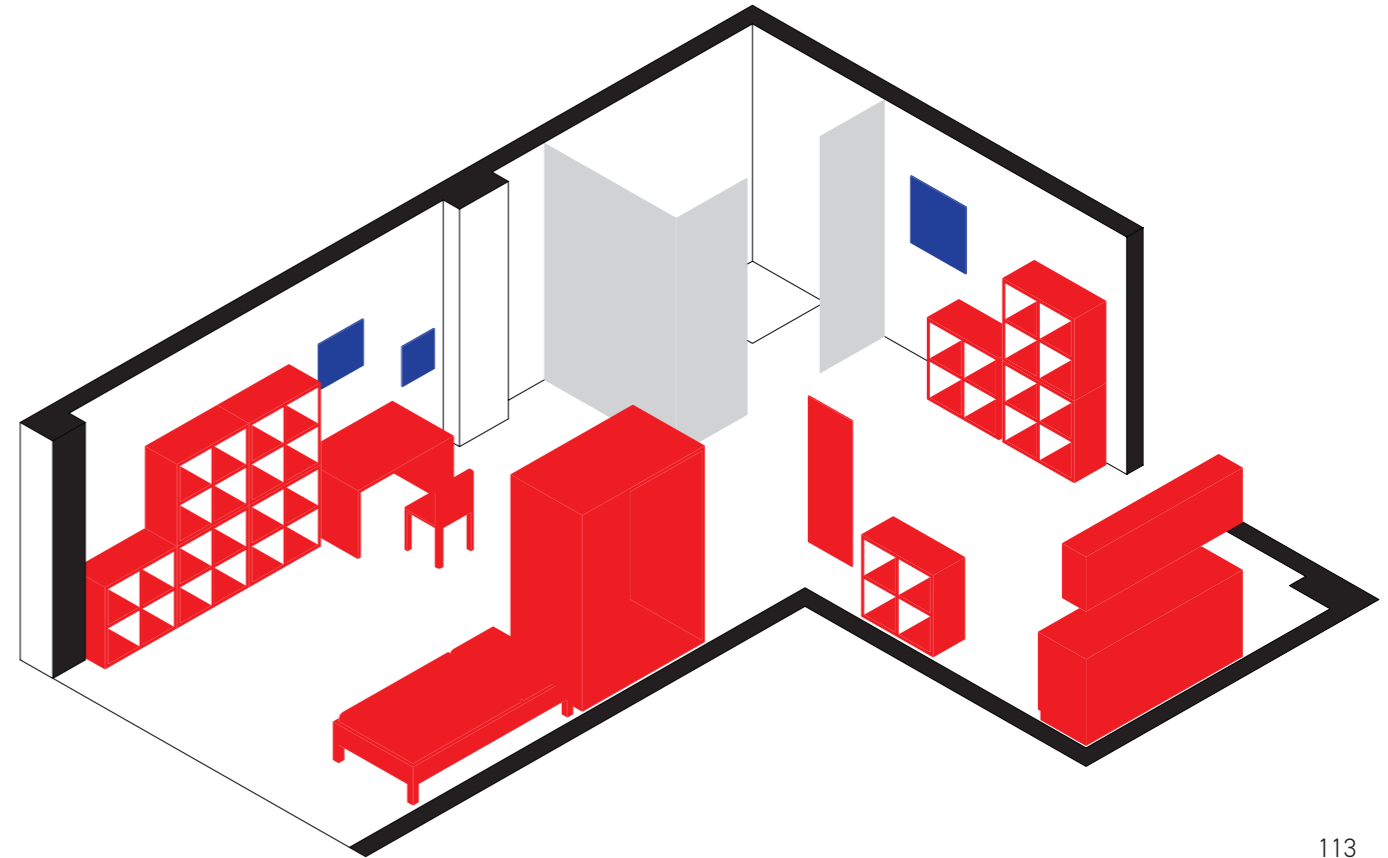
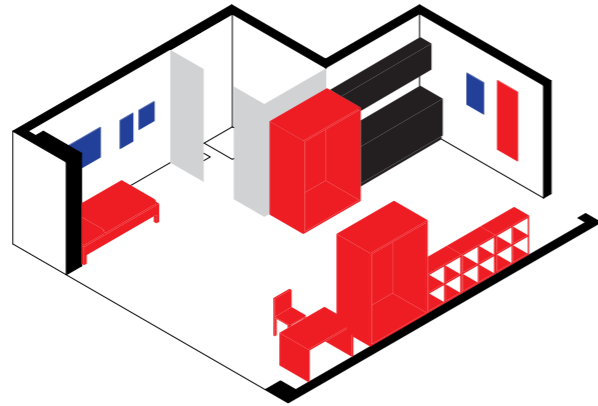
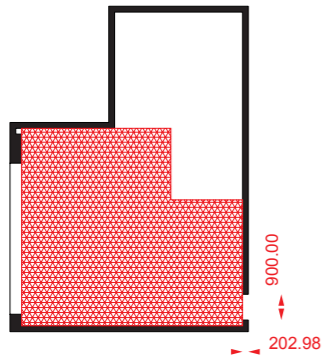
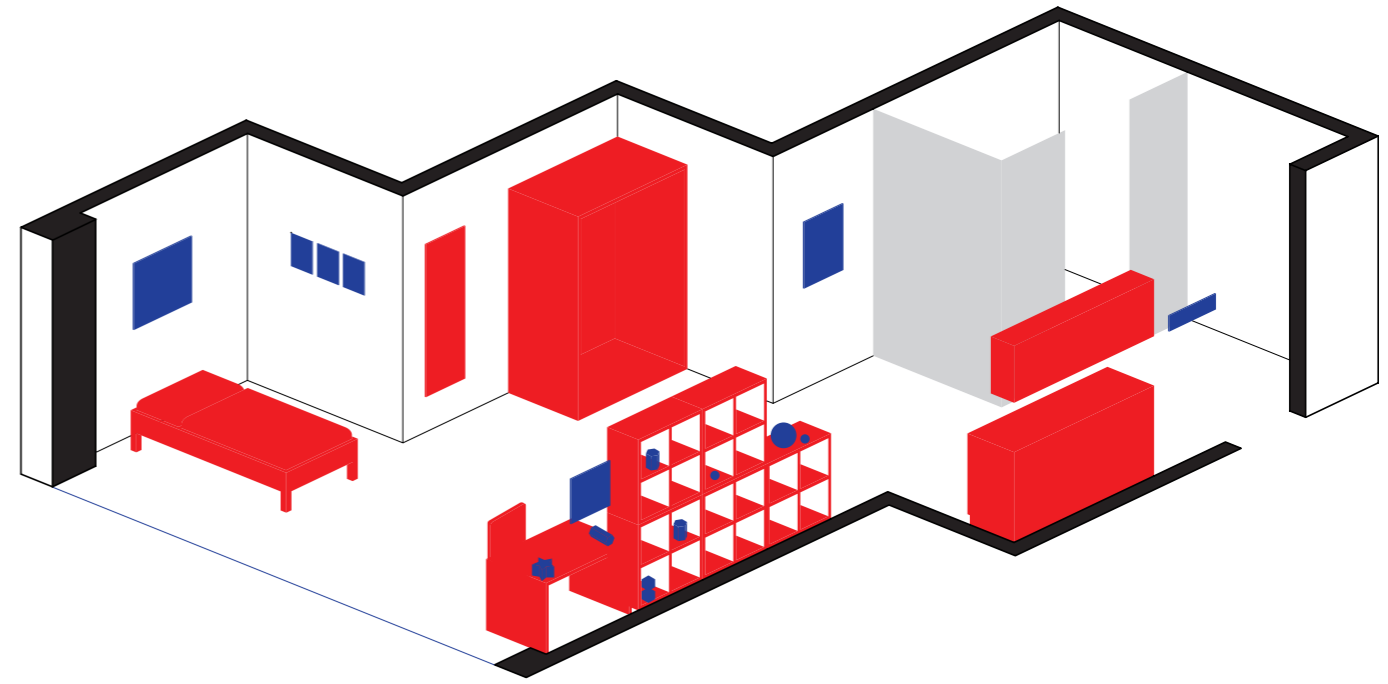
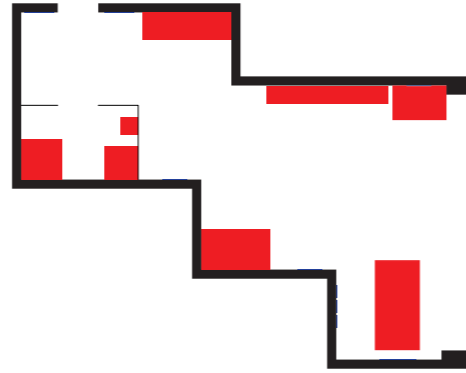
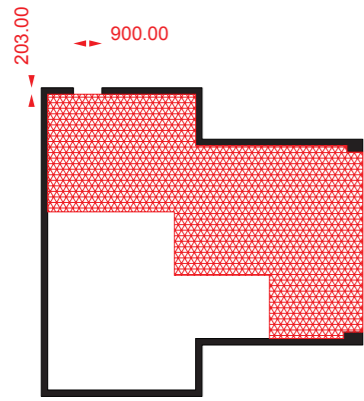
Absence určitých stálých atributů mimo jiné také poukazuje na jakýsi trend časté změny primárního prostředí. Zde se mohu odvolat přímo na výpověď subjektu, jehož historie celé řady výměnných pobytu a studijních stáží byla v posledních letech velmi hojná. Obecně lze také konstatovat, že prostor jako takový nenabízí příliš mnoho způsobu úpravy, ne že by to nutně bylo snahou subjektu, pouze chci poukázat na to, že i kdyby byli v jeho plánu jakékoli dílčí a distinktivní úpravy prostoru, je zde jen omezený prostor k manipulaci. Můžeme také spekulovat, že je i toto vědomí něco co bere náš subjekt v potaz při svých tendencím racionálně obhajovat i zdánlivě neracionální názory. Nyní tedy přejdeme k samotné návrhové části prostoru.

Musí nám být zcela jasné, že pokud budeme chtít, aby interiér subjektu působil komfortně je důležité vnímat hlavní fungování a zaměření samotných chtěných interakcí jedince. Tyto interakce jsou excentričtějšího charakteru, tzn. že se neodehrávají v primární prostředí. Svým způsobem musíme tedy překonstruovat základní funkci primárního prostoru. Máme zde tedy dvě možnosti, první možností je komplimentovat současný vzorec chování, tzn. prostor bude sloužit a přímo vybízet jedince k externímu naplnění oněch interakcí. Takový to prostor musí bezpodmínečně naplňovat elementární existenční požadavky jedince, ale zároveň musí být takřka dostatečně holý co se týče zájímavosti interakcí, aby nedošlo k potlačení potřeby externí stimulace. Pokud bychom tento mechanismus chtěli popsat na jiném procesu můžeme použít alegorie jakési distribuce potravy, chceme aby subjektův hlad byl ukojen tak aby přežil, ale ne dost na to aby nehladověl. Jak subjekt zmínil byt nebo dům v Praze splňují tyto požadavky, jelikož zasazení do frekventovaných „sociálních lokalit“ bylo jedním ze základních požadavků. Co se konkrétního interiéru a zařízení prostoru týče, z toho jak mi byly tyto atributy popisován i ze strany dotazovaného, slovy jako světlý prostor pozitivní nebo veselý, můžeme vytvořit základní atmosféru, ale nejdůležitější je, aby prostor nebyl příliš stimulující. Budou tedy nejlepší barevně rovnoměrné a relativně neurčité větší plochy, ideálně rozměrově odpovídající nárokům subjektu, a i když by se dalo namítat, že velice jemný diskomfort i v případě dimenzování měřítka může sloužit jako určitá pobídka k naplňování externích stimulací. Ostatní detailnější elementy prostoru jako je nábytek a ostatní utilitární objekty nemusí nijak zásadně naplňovat příliš konkrétní estetické specifikace, jediným podstatným specifikem je spolehlivý a funkční charakter vlastního užívání utilitárních produktů.

Druhou cestou, kterou jsem avizoval již na začátku odstavce, je cesta opačným směrem, to jest takový prostor, který kompletně plní požadavky uživatele v sólovém rámci svého fungování. V Případu tohoto prostoru musíme zmínit několik zcela zásadních změn. První je samotná lokace, pouhý fakt, že tento prostor bude přítomen v některé z metropolí by byl riskantním kompromisem, který nemusí zaručit takřka okamžité naplnění sociální stimulace běžné struktury bytu. Druhým aspektem je důraz na sociální-interakčně posilující místnosti. Těmito místnostmi jsou obývací pokoj, který patří mezi silnější sociální struktury a dále pak jídelna nebo kuchyň, které patří mezi struktury slabší sociální interakce, funkcí totiž nejsou výhradně společenské aktivity. Prostor by měl být co nejvíce otevřený, tak aby bylo možné nejjednodušším způsobem komunikovat s co největším možným množstvím prostoru. Dále pak bude důležité, aby prostor poskytoval uživateli a potenciálním návštěvníkům co nejmenší množství bariér k domnělé, ale i praktické průchodnosti prostoru. Takovýto atribut nejen, že podvědomě posílí otevřenost prostoru k sociálním inter-

akcím, ale také je přímo zprostředkuje. Materiálnost prostoru, na druhé straně, bude muset být stoprocentně zaměřená na naprostý komfort uživatelů, tzn. že když jsme v předešlé variaci tohoto prostoru uvažovali o manipulaci uživatele prostřednictvím diskomfortních stimulantů, zde takovéto prostředky nemůžeme připustit, a to už z toho důvodu, že posilujeme a snažíme se přesunout externí interakce do interního prostředí, zjednodušeně řečeno většina celkových interakcí bude probíhat v tomto prostoru, a tak by jakékoli bariéry v komfortu budily o to větší disonanci uživatele. Užívané materiály tak musí být v souladu se předem definovanou preferencí subjektů, tím jsou tedy převažující přírodní materiály. Narozdíl od toho, co jsi nyní možná myslíte, nebude přeci jen dobrou volbou uchýlit se k prvoplánově pestřejšímu vizuálně stimulačnímu prostředí. Náš subjekt, jak jsme již zmínili, nehledá ono vyžití v objektové interakci, ale v interakci sociální, proto by vyšší pestrost instrumentální stimulace, tzn. třeba více kontrastní barevnost, drastičtější dynamika povrchu a tvaru objektu nemusela vést ke komfortnímu fungování, jelikož by v podstatě unavila náš subjekt a takováto cyklizace vlivu objektů v jeho prostoru, by byla konfliktní s tím o co se v prostoru snažíme.

SUBJEKT L

Subjekt byl v průběhu celého rozhovoru velmi otevřený entuziastický a nepůsobil ani v nejmenším uzavřeným nebo klamavým dojmem. Nastalo pouze několik málo chviliek ke konci rozhovoru, kdy znejistil ve svých odpovědích a bylo zřetelné, že pociťuje velmi jemný stud, konkrétně v situacích popisujících výrazné emoce, ale v měřítku celého rozhovoru šlo spíše o marginálii.

Obytný prostor subjektu působí jako, když je využíván velmi živě. To je dáno subjektivním tvořivým duchem a snahou neustále tvůrčí aktivitu. V prostoru je patrný právě způsob určitého tvořivého ducha, a ten bude bezpochyby přítomen i v ostatních obytných prostorách subjektu. Na toto téma jsme se spolu bavili o prostoru, který obýval u svých rodičů a také několika předešlých bytech, které sdílel před pronajmutím současného pokoje, a i tyto prostory popisoval jako většinou podřízené pracovním nárokům. Možná není úplně na místě charakterizovat prostor jako podřízený pracovní nárokům, jelikož se jedná o jeden z přirozených charakterových projevů, které se u ostatních subjektů mohou projevat v jiných skupinách činností. Tento polo pracovní ráz prostoru je bezpochyby něco, co si subjekt nese z rodinného domova, který byl v několika případech ze strany subjektu popsán jako prostředí, ve kterém měl vždy svobodu a prostředky k tomu tvořit. Je také zřetelné, že samotná atmosféra pracovní činnosti a vůbec jednání, ze kterého subjekt dostává určité potěšení a pocit zadosti-učinění, jsou činnosti převážně manuální ho rázu, v tomto případě tzn. práce s materiálem a jeho tvarováním (dřevo). Tímto způsobem v podstatě můžeme přejít na analýzu dalších atributů v prostoru, a těmi jsou proklamace identity a sebe-regulační objekty. Stejně jako u většiny sdílených bytů, nespátříme v celkovém interiéru mnoho sebe-regulačních objektů a jsou limitovány na pokoj subjektu, který je ještě do velké míry sdílen s jeho přítelkyní. To co můžeme sledovat jsou bezpochyby proklamace identity v prostoru, a to konkrétně stopy určité tvůrčí činnosti subjektu. Pokud se totiž po prostoru rozhlédneme zjistíme, neobvyklé množství objektů prošlo rukama právě našeho dotazovaného. Ať už to jsou některé poličky a skříňky nebo skici a obrazové materiály, je vidět, že tato forma sebe-reprezentace je úzce spojena s identitou uživatele. Zpráva, kterou následně můžeme vstřebávat je taková, že činnost a práce skrývající se za těmito objekty je něco co má pro náš subjekt hodnotu a tato hodnota je podvědomě komunikována skrz výstavu této činnosti. Lze spekulovat, že externí gratifikace a určitá forma venkovního zhodnocení práce subjektu je něco čemu on sám připisuje určitou hodnotu na základě, které možná hodnotí sám sebe. Tato interpretace nevyhází nutně z charakteru nynějšího prostoru, ale spíše z určitého nezvyklého upření pozornosti na hodnotící prvky některých jeho společenských skupin, kterých je subjekt součástí, příkladem může být nezvyklá pozornost a hodnota,

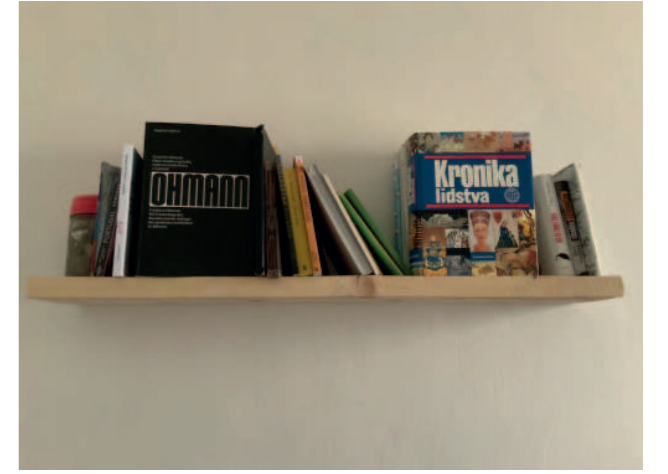
kteřou věnuje například školnímu hodnocení. Neznamená to snad, že by subjekt lpěl na určitých prvoplánových názorech té či oné skupiny, ale vidíme zde určité závany hodnotové hierarchie jejíž proklamace jsou právě: toto jsem vytvořil, věnoval jsem tomu čas a je to hodnotné. Aby bylo jasno, toto chování není nijak vzácné ani negativní a v určité formě je přítomné u všech lidí, jen jsem měl pocit, že zde je o něco silnější.

Současný prostor subjekt sdílí s hned několika spolubydlícím, ale primární prostor s přítelkyní. Obecně je pro něj sociální soužití a komfortní vztahové dynamiky uvnitř prostoru velmi důležité, dle jeho popisu nejdůležitější je „hlavně si musí sednout ty lidi“. Subjekt vyrůstal v kompletní rodině s o pár let mladším bratrem ve společném prostoru, a to ve formě rodinného domu. Je tedy nasnadě předpokládat, že určité rozvinutější základní sociální dynamiky soužití v jednom prostoru se naučil už doma. Jakási rovnost jednotlivých jedinců v rámci společného prostoru je pro subjekt velmi důležitá a do velké míry koresponduje s jeho pozitivním či negativním vnímáním samotného prostoru jako takového. Subjekt zmiňoval hned několik příkladů, kdy právě vztahové dynamiky uvnitř společného prostoru měly negativní dopad na celkově prožívanou pohodu v bytě „Tady bydlel jednou jeden spolubydlící... začala téct pračka a když jsme to s ostatními začali řešit on se nepřidal, ale my jsme věděli že nás na chodbě slyší to bylo vážně něco.“. Nejde o nic překvapivého, jelikož subjekt je i mimo obytný prostor velmi orientován na sociální interakce, a byť se nejedná o výrazně extrovertního jedince většinové interakce jsou společenského rázu.

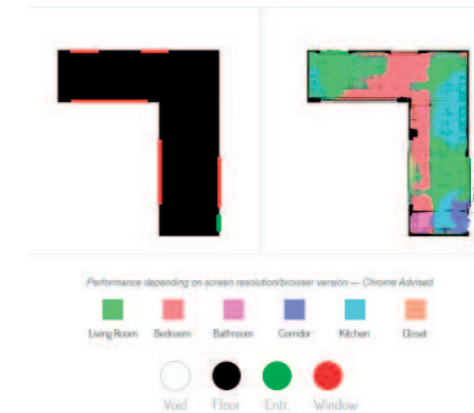
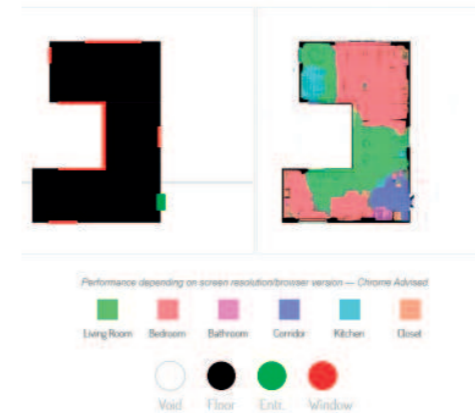
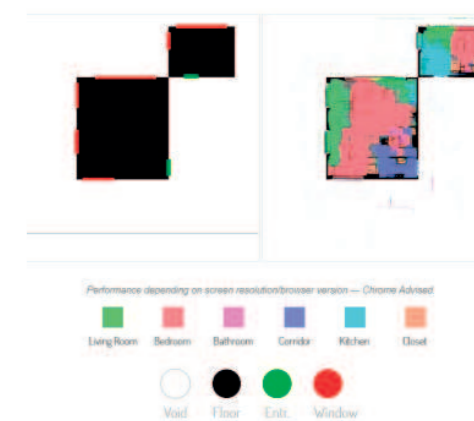
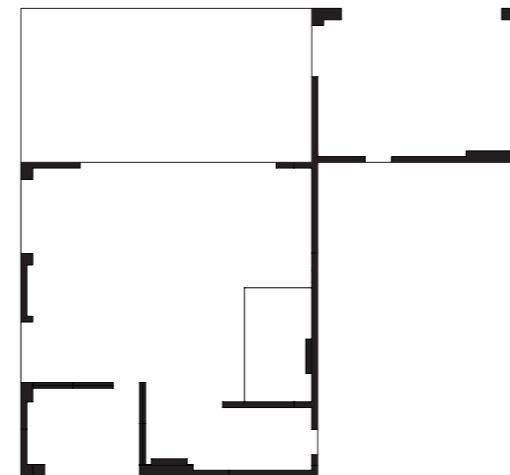
Další výraznou složkou prostoru subjektu je jeho funkční využití pokoje. Ve většině obývaných prostor subjekt volí minimalizaci přebytečných elementů, které v některých případech kvalifikuje jako vstupy ostatních aktérů prostoru. V případě koupelny např. opět volí dle svých slov praktičtější prvky, a konkrétně je pro něj komfortním řešením spojení sprchového koutů a vany. Vanu ovšem neužívá v běžném slova smyslu, ale charakterizuje jí jako možný prostor pro omývání dalších objektů než sám sebe. Ono praktické nakládání s prostorem může vycházet hned z několika adaptací, kterými subjekt prošel v minulých bytech. Dále se také může jednat o určité zvýraznění a logický dopad/odpad z jeho pracovní činnosti.

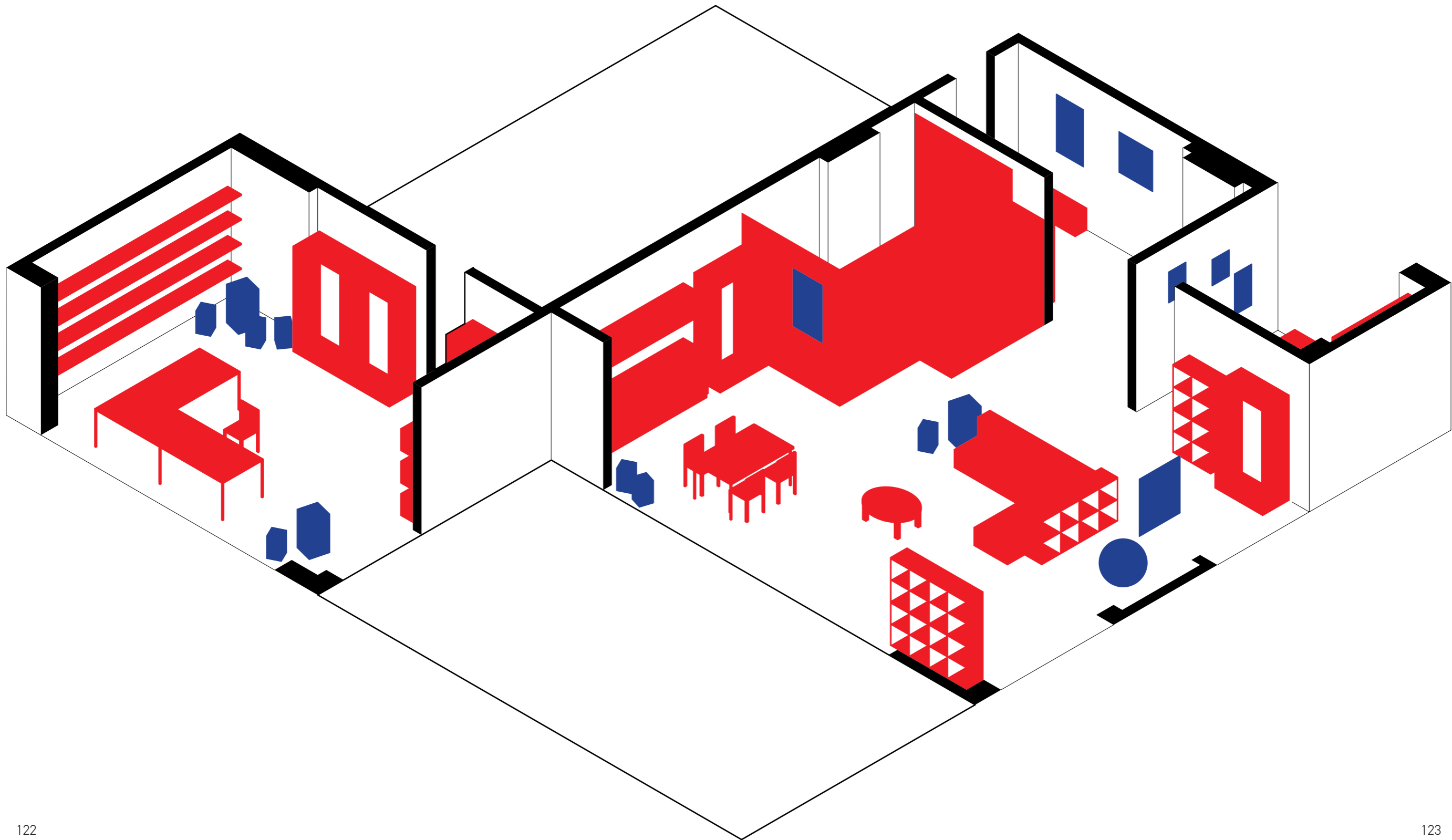
Jako ideální prostor subjekt označil místo, kde je dominující venkovní příroda nad vnitřním rozměrem, tedy veliký pozemek se zahradou a menším domem. Subjekt byl velmi důrazný ve svém popisu takového domu jako něčeho, co svou rozlohou není příliš dominantní a není potřeba, aby prostor zahrnoval příliš mnoho místností, jako dnes několikagenerační domy. Úvahu a koncept, který subjekt popisoval zamýšlel pouze jako ideální prostor pro současnou situaci, proto se zdráhal hovořit o například budoucím rozšíření rodiny, které by pochopitelně prostor musel nějakým způsobem podporovat. Samotná

myšlenka toho že, prostor by byl opatřen případným bytovým patrem byla ze strany subjektu odmítnuta, jako nad rámec ideálně komfortní obytné situace. Hlavním atributem příbytku byla bezpodmínečně zahrada. Ve stejném duchu jako v současném prostoru, označil subjekt i v ideálním budoucím bydlení potřebu vlastního místa pro práci s materiály a kreativní vyžití. Tuto tvůrčí činnost by měla pokrýt dílna či ateliér. Jako nejdůležitější místnost označil subjekt obývací pokoj, který by v prostoru měl podporovat sociální využití a interakce jeho uživatelů. I zde můžeme sledovat silný trend, který se ukázal i u některých dalších subjektů, a to „odtechnizování“ prostoru, kdy se výslovně vyjádřil pro absenci televizního média. Preference subjektu v interiérovém skrášlení opět doléhá na sociální ohniska prostoru, což se manifestuje v preferenci prostornějšího stolového nábytku nebo krbových konstrukcí. Jasně oddělení a distinkce jednotlivých místností, s výjimkou obytného a kuchyňského prostoru, byly také zmíněny jako velmi důležité pro celkové fungování v ideálním prostoru. Ruku v ruce s tímto dělením jede i potřeba subjektu mít zcela oddělené prostory studia nebo již zmíněné dílny pro čistě pracovní činnosti. Materiálová preference interiéru nás nijak nepřekvapí a subjekt má velmi kladný vztah k dřevěným materiálům. Jako dominantní prvek by volil dřevěnou podlahu se zajímavým zpracováním pohrávající si přímo se strukturou dotykové plochy. Subjekt bezpochyby tíhne k minimalističtějšímu zpracování prostoru, ale dle svých slov hlavně nechce „ale ne sterilní interiér“.

Jak by tedy měl být tvarován ideální prostor našeho subjektu? Bezpochyby budeme naslouchat strukturálním požadavkům, jelikož jejich přesahy můžeme vidět i v současném prostředí. Bude tedy nejlepší dělit prostor zásadnějším způsobem a skutečně co nejvíce posílit propojení s venkovními oblastmi/zahradou. Jedním z pokusů by mohlo být i experimentálnější propojení s venkovním prostorem i v nějaké drastičtější podobě, jako například narušení vnitřní struktury právě obytného prostoru nějakým venkovním/zahradním elementem, stromy nebo jinou rostoucí zelení. Doprovázet tyto venkovní elementy a jejich dominanci v prostoru i mimo něj, by měly právě materiály, užití uvnitř domu. Hlavním materiálem bude pochopitelně dřevo a jeho variace, neznamená to ale, že bychom snad měli jen přeplnit prostor dřevěnými objekty, ale pokusíme se opět inspirovat v současném prostoru. Pokud se zadíváme na objekty v pokoji, všimneme si, že většina následuje určitou jednodušší estetiku s akcentem na přiznaný materiál objektu. Tato estetika není nijak překrývána a většina objektů je ve své podstatě pouze sestavena z desek a surového materiálu s lehkým opracováním. Měli bychom tedy formálně užívat stejný charakter jednotlivých objektů, tedy nekomplikované povrchy a minimalistická řešení estetiky. Otázkou je z kolika objekty si tímto způsobem můžeme dovolit vstoupit do prostoru, protože víme, že subjekt bude také do prostoru dodávat objekty, které sám vypracuje, bude tedy možná optimálnější zvolit mírnější plnost prostoru, tak aby prostor nedopadl jako sklad. Vestavěné úložné prvky by nám zde v tomto ohledu mohly pomoci, tak aby uvnitř prostor nepůsobil plným dojmem.

SUBJEKT Ma

Prostor tohoto subjektu je jedním z nejzajímavějších prostorů, který jsme pro tuto práci mohli studovat, a to nejen ze samotného charakteru celkové estetiky, ale také s ohledem na osobnost jeho obyvatelky, se kterou jsme rozhovor zpracovávali. Jedná se o chatu, kterou subjekt společně se svým manželem přetváří na rodinný domek, ve kterém v současné době bydlí společně s jejich dcerou. Prostor zcela jednoznačně pulzuje výraznou energií a síla promítání osobnosti do jeho jednotlivých atributů je velmi výrazná a utváří onu silnou estetiku interiéru. Tato estetika je tvořena teplou barevností většiny místností a naprostým zasycením všech možných vizuálních stimulantů, jako jsou obrazy sochy nebo suvenýry z cest. Prostor je obecně vnímán ze strany subjektu extrémně pozitivně, až to skoro působí jako klamavá skutečnost vycházející z nějakých kognitivně disonantních procesů, ale to je pouze můj dojem. Subjekt je jednoznačně extrovert, je to i něco k čemu sama přitakala, a i úprava prostoru a výsledky osobnostních testů toto potvrzují.

Subjekt působil velmi sebejistým dojmem a nešlo se ubránit otázce, zda právě určitá jistota v kramflecích a jakási aura prostoru krmila tento výrazný pocit. Atmosféra prostoru byla skutečně výjimečná, a to ne nutně ve smyslu objektivním, ale spíše v určitém popisném slova smyslu ve vztahu k uživateli prostoru. Velikou výhodou v tomto prostoru je právě jeho výrazná atmosféra, jelikož nám může pomoci potvrdit některé charakteristiky jeho uživatelky.

Byť byl prostor relativně čistý a uklizený, při tak výrazném osazení prostoru s takovou spoustou osobních objektů zkrátka bude prostor působit jako přeplněný a konotaci s nepořádkem se zkrátka nevyhne. Je zajímavé, jakým způsobem subjekt popisoval právě onen výrazně dekorativní ráz celkového prostoru. Tak například osazení obrazů má prý několik stadií, kdy při prvním představení obrazu prostoru musí společně s partnerem vybrat jedno místo, kde obraz poprvé umístí, kdy tento proces působí velmi intuitivně a z popisu, který nám byl poskytnut vyplývá, že většinou v páru panuje shoda na místech, kde obrazy skončí. V druhém stadiu se rodina snaží nějakým způsobem se stimulantem fungovat a po neurčité době se pro mnoho obrazů následně najde místo nové, které více zapadá. Zdrojem obrazových dekorací je převážně strana partnera subjektu, jehož otec se věnuje právě malování obrazů, vzniká zde tak daleko silnější vazba k osobním dekorativním objektům. Je však na pováženu, v jaké kvantitě je udržitelná určitá úroveň významu a vztahu k jednotlivým objektům, můžeme si totiž povšimnout, že celkově v prostoru je těchto objektů skutečně velmi mnoho. V prostoru je dále patrná určitá snaha o barevné sladění, kterému bezpochyby dominuje hnědá barva dřeva a do oranžové nebo červené barvy laděné podlahové plochy. Této snahy si můžeme také povšimnout u mnoha sedacího nábytku

a také u již zmíněných dekorativních objektů, konkrétně tedy obrazů. Subjekt se zmínil, že v prostoru společně s partnerem plánují některé rekonstrukce, ale celkově vyjádřila extrémní spokojenost se současným stavem „ani si už nedokážu představit, že bychom bydleli někde jinde... všechno tu tak zapadá, že my tu už jen dobíjíme energii...“. Subjekt také popisoval vztah, který má k prostoru jídelny potažmo kuchyně, který v průběhu rekonstrukce předělávali a v současné době se jedná o její nejoblíbenější místo v domě. Pokud se budeme soustředit právě na tuto místnost, nabízí se hned několik postřehů. Prostor jako takový svým celkovým dojmem působí více odlehčeně než zbytek místností v domě, mám na mysli konkrétně menší přítomnost právě osobních objektů dekorativního rázu, pochopitelně můžeme vidět některé obrazy na stěnách, ale jejich četnost a uložení má dále decentnější výraz. Lze samozřejmě namítnout, že je zde stále celá řada dekorativních objektů, od dekorativních výřezu obkladů až po právě zmíněné obrazy, ale je zajímavé, že z celého prostoru byla právě tato místnost označena jako nejkomfortnější ze strany subjektů, jako kdyby výrazná a silná dekorativnost na nějaké podvědomé úrovni nebyla tolik chtěná.

Celkově také prostor působí poněkud menší, to je dáno nízkými stropy a v horním patře pochopitelně je toto posíleno zkosením stropu a dřevěnými obklady tmavého rázu, které celý strop ještě více uzemňuje. V horním patře si také povšimneme podlahy, která je zakryta celoplošným kobercem, což je element, který nám byl popsán již ze strany jiného subjektu (viz. Subjekt K), který se subjektem Ma (sestry) vyrůstal, pouze z jeho strany byl tento prostorový element vnímán jako velmi negativně, kdežto v tomto prostoru je implementován dokonce ve větším měřítku.

Subjekt sám o sobě hovoří v dobrém světle, napříč spoustou témat např. „Kam přijdu tak se se mnou lidé chtějí bavit, ani k tomu nějak nevybízím...“ a i v případech, kdy byl přímo dotázán na zmínění některých negativních atributů, tak šlo dle mého názoru opět o kladné záporny „...jsem přílišný perfekcionista...“ „...až moc empatická, až moc myslím na ostatní, někdy mi ani nezbyde pro sebe...“ „...přetrhnu se pro ostatní...“. Při dotazu, zda disponuje některým nechtěným chováním zmínila jako svou největší chybu přehnanou důkladnost resp. perfekcionismus. Může jít o upřímnou sebekritiku, ale když se následně obrátíme na prostor jako do určité míry výpovědní hodnotu o těchto charakterových rysech musíme poznamenat, že perfekcionismus není to co by nás napadlo. Samozřejmě nejsme schopni nahlédnout do pracovní etiky našeho subjektu nebo jiných mezilidských vztahových dynamik, tak abychom mohli tuto hypotézu ověřit, spoléháme se tedy výhradně na dojmy ze zkoumaného prostoru a na to co nám subjekt sdělil ve zkoumaném rozhovoru. Je tedy možné, že naše předpoklady jsou v tomto případě zcela liché a jedná se o upřímnou výtku. Když jsme se se subjektem bavili na téma fobie a strachu zmínila jako jednu

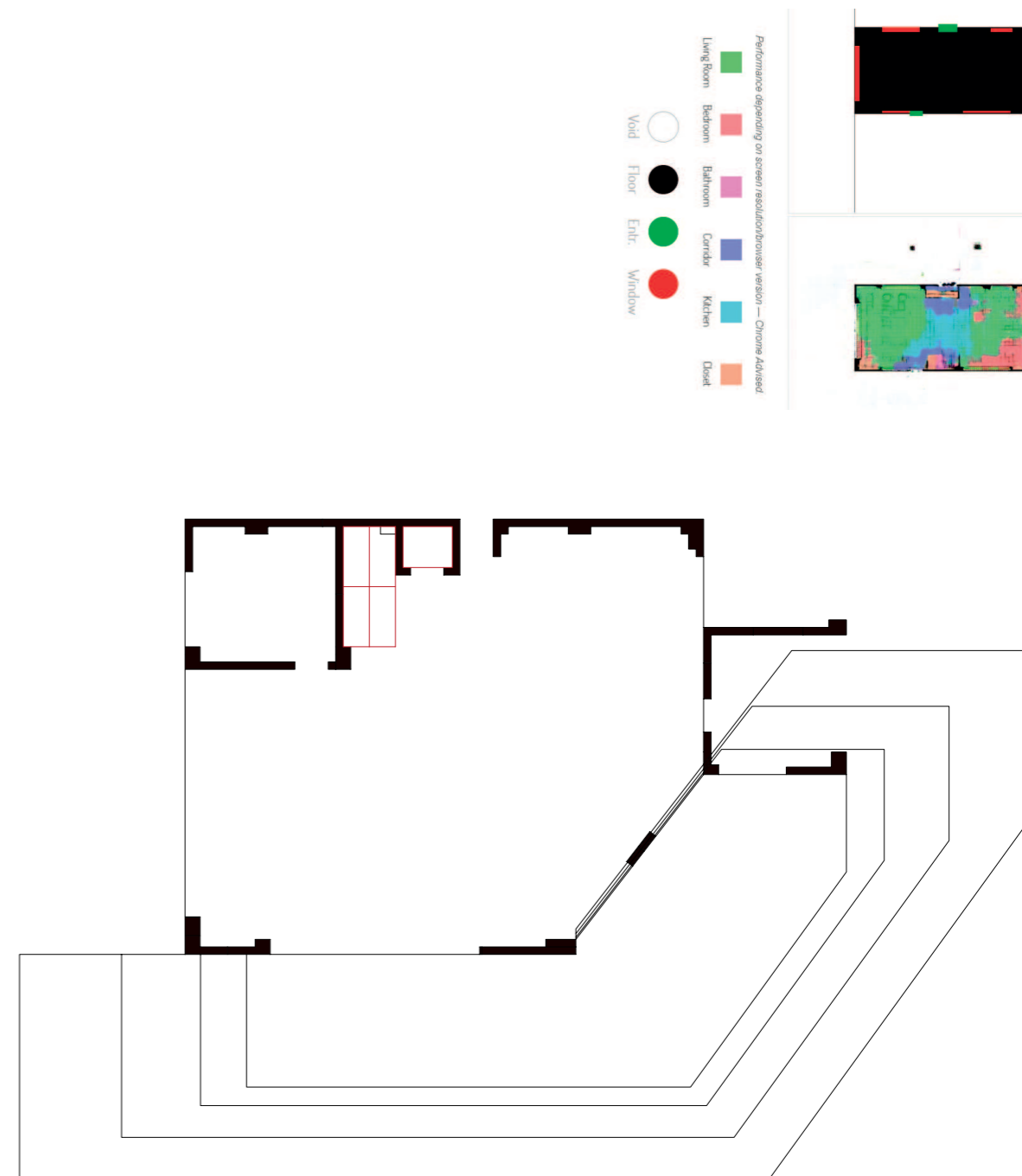
ze svých fobií strach, že nebude dokonalá, ovšem takovýmto proklamacím se těžko důvěřuje, jelikož se také jedná o zvláštní sebekritický koncept, ale možná je to pouze má osobní limitace porozumění takovému typu sebekritiky. Nevznášíme zde hodnotící komentáře, pouze se snažíme přijít na onu korelaci mezi prostorem a subjektem definovanými charakteristikami, které nám jsou popisovány. Dalším atributem osobnosti, který subjekt zmiňoval jako výrazně negativní, mimo jiné jako jeden ze dvou negativních atributů, byla její údajná schopnost extrémní empatie k druhým. Problémem je podle subjektu to, že když došlo na dělení například sladkostí nebo nějakých jiných zdrojů, bylo vždy její prioritou obdarovat ostatní a až pak sebe. Údajně se tato extrémní empatie subjektu drží až dodnes. Subjekt dále popsál, že její sourozenec subjekt K má toto cítění přesně naopak.

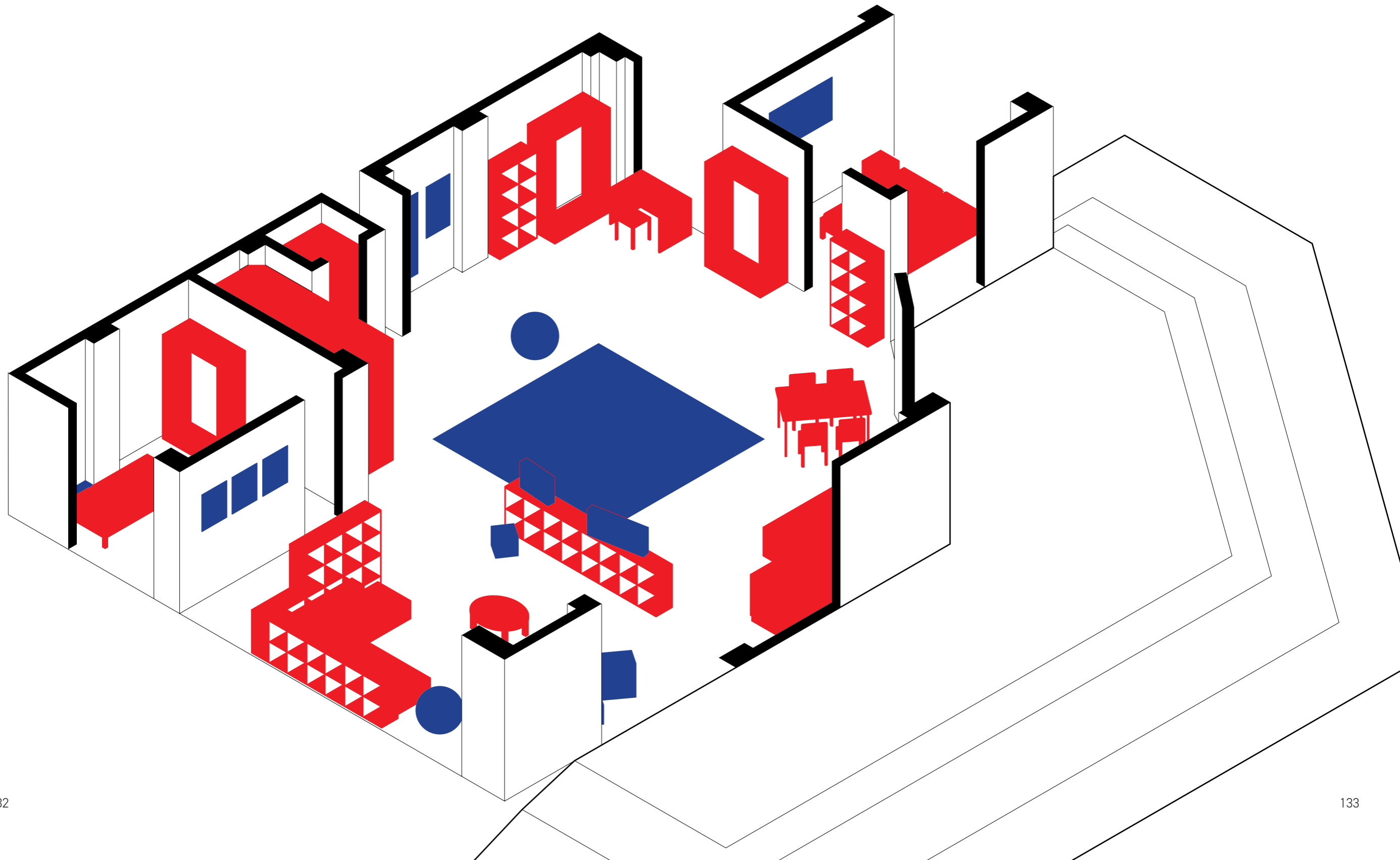
Naší hypotézou tak bude, to zda je tato vyloženě „pozitivní“ perspektiva, byť se tváří v některých ohledech jako negativní, ovlivňována, posilována nebo potlačována právě prostředím. Když si například rozebereme jednotlivé kusy nábytku, při bližší inspekci si všimneme, že některé kusy se vymykají celkovému rázu prostoru. Tvarově a esteticky mírnější design některých kusů částečně podlamuje naše předpoklady. Je možné, že právě důrazný odraz osobnosti v prostoru našeho subjektu posiluje sebe obhajující interpretace vlastní osobnosti, a tomu také do velké míry může napomáhat skutečnost, že náš subjekt je kvůli zdravotním potížím na 100% homeoffice, je tedy konfrontována s efekty prostředí téměř nonstop. Tímto principem může být pozitivní obraz subjektu sám sebe posilován do takové míry, že si pak vsugeruje nebo zcela vykonstruuje zcela jiný konfirmační obraz sama sebe.

V návrhu se pokusíme oslovit vznesené poznatky a alespoň částečně pohovořit o oslabení dominantních prostorových sebe-utvrzujících konceptů. Návrh si v tomto případě představme jako pouhou variantu nikoliv však jako nezbytné „řešení“. I když naše koncepce bude vycházet z interpretace některých atributů prostředí a osobnosti jako negativních, u tohoto konkrétního subjektu je myslím na místě si přiznat, že by byla za potřebí daleko důkladnější analýza osobnosti. Je důležité omílat stále, to že to co jsme v rozhovoru se subjektem slyšeli bude v některých případech v úplném kontrastu s tím, co jsme interpretovali z prostoru a z nonverbální komunikace. Proto nepovažujme tento konkrétní výstup jako přílišně individualistický směrem k subjektu, ale spíše jako obecnější vyjádření k tématu právě dominantního zaujetí vlastní osobnosti v obývaném prostoru.

První hypotézou je idea, že samotná provázanost a určitý přirozený vývoj v rámci prostoru byl omezen právě vlivem jeho neutváření. V době nastěhování se už v prostoru nacházely velmi dominantní strukturální prvky prostoru ale i osobní objekty původního uživatele, které subjekt v prostoru ponechal a tím pádem pak pouze určitým způsobem doplňoval onu prostorovou atmosféru, která ale v základech nevycházela z jeho přirozené manipulace. Představme si to jako, kdybychom byli nuceni nosit oblečení, které nám vybral někdo jiný, po nějaké době bychom jsi samozřejmě zvykli, ale za stejnou dobu by také došlo ke změně nějakých aspektů osobnosti, jak bychom si totiž jinak mohli zvyknout? Je proto na místě, pokud tedy chceme skutečně zachovat stejnou osobu, která do prostoru vchází je nutné vcházet do čistého „prostoru“, což může samo o sobě znít zvláště, jelikož místo příbytku a jeho forma už svým způsobem reflektují samotného uživatele. V kontextu onoho ideálního prostoru tedy uvažujeme a počítáme s tím, že jde o místo, které vychází z intuice uživatelky, mimochodem v této části rozhovoru subjekt označil jako vysněné místo současného prostoru. Uvnitř už tedy můžeme dorovnat onen zásah do prostoru takovým způsobem, aby se skutečně jednalo o implementaci rysů, které jsou vlastní přímo subjektu. Strukturálně není nikdy přehmatem prostor zesvětlit vlivem denního světla a propojení s venkovní zahradou bude v případě subjektu také žádoucí, jelikož bezprostřední okolí se v našem případě, také do velké míry podílí na mentální pohodě subjektu. Druhým efektem zvětšení okenních ploch je také strukturální omezení možnosti prostor zaplnit vlastními osobními artefakty, takové omezení může vést i k určité kultivaci prostoru právě v kvantitě vizuálních prvků, které jsou v našem případě možná příliš stimulující. Dále je pak potřeba prostor odlehčit, a to nejen ve smyslu oněch osobních atributů, ale i ve smyslu pocitově fyzickém, kde je na místě zvolení světlejší barevnosti a odlehčení doléhajících strukturálních atributů prostoru, konkrétně tedy zvýšení stropních vzdáleností. Posledním tématem, ke kterému se prostřednictvím návrhu vyjádříme bude materiálnost objektů v prostoru. Zde budeme sázet na jistotu a pokusíme se maximalizovat užívání přírodních materiálů, a to především dřeva a jeho užití v hapticky kontaktních objektech.

SUBJEKT M

Dalším subjektem ve zkoumaném prostoru je již zmíněný subjekt M, resp. přítelkyně subjektu O. V tomto rozboru se již nebudeme věnovat přímému popisu obytného prostoru, ale spíše se zaměříme na vysvětlení vstupování do prostoru ze strany právě subjektu M. Následně se pak pokusíme objasnit jaké změny a prostorové adaptace by zacházení s prostorem ze strany subjektu M mohlo mít na společné ideální bydlení, kde by ve sdílené domácnosti fungovaly oba subjekty.

Při popisu prostoru bylo zřetelné, že subjekt M cítí daleko větší přivlastnění jednotlivým změnám, které se v prostoru udály. Vystává zde otázka, do jaké míry je právě úprava prostoru ze strany subjektu M viditelná a rozeznatelná nebo jestli se jedná pouze o domnělý průběh úpravy prostředí. Tuto odbočku zmiňujeme pouze, protože není vždy dobré připisovat stoprocentní výpovědní legitimitu charakterizaci nebo líčení ze strany zkoumaných subjektů. Ve stejném duchu, ale musím říci, že i subjekt O popsal dominantní úpravy v prostoru jako vycházející především z iniciativy subjektu M. Při rozhovoru ovšem u obou subjektů došlo k detailnějšímu matné neopracované stěny v ložnici, ke které se oba ze subjektů hlásili jakožto její tvůrci. Subjekt M pak při svém popisu zašel do poměrně hlubokých sebe vyjadřovacích a sebe popisných vysvětlení, ze kterých vyplývalo, že tato stěna je skutečně něco důležitého „...no je to takové jako já, já jsem taková svá a ta stěna taky“.

Důvodem k této sebe-identifikaci a svým způsobem upjatosti, může být výrazná časová a emoční investice. Je normální, že v případech, kdy lidé věnují více času energie a jiných zdrojů některým aktivitám dojde k většímu přivlastnění významu, tato úměra je přítomná, například u kognitivně disonantního chování. Tímto vlivem tedy můžeme dedukovat, že se jednalo a náročnější projekt, který očividně znamená něco více než prostorovou úpravu.

Popisy ideálního a vysněného bydlení byly u subjektu M daleko robustnější a detailnější nežli u subjektu O, setkali jsme se s popisy stejného charakteru jako v předešlé vizi. Jako ideální prostor popsal subjekt M domov o dvou patrech se silným akcentem na komunikaci s venkovním prostorem, kritérium by měly být především přírodní scenérie a otevřená okna do zahrady. Dále ale doplnil příběh, který poskytl o něco hlubší perspektivu a rozměr prostorovým preferencím. Dlouhou dobu prý chtěla bydlet tímto způsobem, ale vlivem některých negativních událostí se tato její preference změnila, konkrétně incidentem. Prostor, ve kterém se tato negativní zkušenost udála byl koncipován podobným způsobem, tedy nulté patro bylo přístupné z povrchu zahrady skrz okna a došlo k tomu, že prostor ve kterém běžně s partnerem zůstávali byl v jejich absenci vykraden, to vedlo k silnému diskomfortu při opětovné návštěvě (jednalo se o prostor rodičů subjektu O), negativní pocity jsou nyní asociovány

s prostory mající stejné elementy. Pro případný návrh by se místnosti jako ložnice by museli nacházet ve vyvýšené části domu tedy v druhém patře „...měla jsem z toho tak strašný pocit nemohla jsem pak nic dělat, a teď vždycky když tam jsem tak se tam necítím prostě tak dobře...“.

Zařízení obytného prostoru je do větší míry řízeno právě ze strany subjektu M, a to jak ve struktuře detailnějšího zpracování, tak v úrovni velkorysejších zásahů. Snahy směrem k úpravě prostoru byly popsány jako, pokus o větší zútulnění a obecnou kultivaci jednotlivých místností, které by podle ní byly daleko holejší bez jejího vstupu do jejich úpravy. Tato snaha jde možná ruku v ruce se zaujímáním většího teritoria, které se z pravidla zvětšuje při větší akumulaci osobních nebo osobně interpretovaných objektů v prostoru. Je zřejmé, že z celkové atmosféry bytu, můžeme nabýt určité přesvědčení o dominantním stylu onoho prostoru. V obývacím pokoji pak nalezneme dvě abstraktní malby, ke kterým má opět subjekt M silnější osobní vztah (jedná se o malby od strýce).

Koncepce ideálních prostorů běžně sahají i do exteriérových úprav prostoru, idea interiéru je pro lidi totiž lépe uchopitelná v souvislosti s venkovním prostorem. Nikterak jinak tomu nebylo ani v případě subjektu M a preferovaným typem stavby je údajně domov označený jako „finský typ domu“ a byla zdůrazněna i určitá jednoduchost a splývavost stavby. Zajímavostí je, že jednou ze zkoumaných subjektů byla také sestra subjektu, a i ona popsala jako ideální domov „finský dům“. Interiérově pak subjekt M popisoval celou řadu instrumentálních atributů za účelem navození určité atmosféry, jako jsou svíčky, a nebo reproduktory. Dále pak vyjádřila snahu v novém prostoru uspokojovat sociální interakčnost, tak jak k tomu nemohlo docházet v prostoru současném „Chci, aby tam mohli jezdit naši kamarádi a bylo tam dost místa pro akce a tak.“ Z popisu subjektu M bylo jasné, že má na mysli velice konkrétní typologii a ráz prostoru, který se mírným způsobem rozchází s ideálem jejího protějšku, tedy subjektu O.

Pro subjekt M jsou důležité jiné abstraktní atributy prostoru a v našem návrhu je tak budeme muset rozlišit, abychom mohli porozumět tomu, které jsou které. Je zřetelné, že v tomto případě máme daleko konkrétnější představu a set atributů, který je od prostoru očekáván nežli v případě subjektu O. Když tedy nyní víme že jednou z asociovaných emocí s prostředím domova je pro určitá ona atmosféra útulnosti. Je zde několik nuancí jak strukturálních, tak materiálních, ale také osobně objektových cest, které můžeme při manipulaci s prostorem využít. Strukturálně lze tohoto pocitu docílit například snížením stropu a celkovým zmenšením místnosti, což nepředkládá příliš velkou výzvu v rámci vyplnění prostoru osobnostními atributy ať už jde o proklamace identity nebo sebe regulátory. Lze také využít určité barevné ladění prostoru, a to konkrétně barvy korespondující s těmito emocemi, což jsou barvy teplejší. Jak si můžeme povšimnout

v současném prostoru, těchto barevných kombinací není využíváno, alespoň ne v širším měřítku, jsou užívány barvy chladnější. Pokud se zaměříme na interaktivní prvky prostoru, jako je například sedací nábytek v obývacím pokoji, vidíme že gauč, který představuje pohodlnou asociaci, je zpracován v teplejším barevném odstínu. V současném interiéru je tato asociace docílena spíše prostřednictvím materiálů a také reflektivním vnímáním objektů. Konkrétně hovoříme o textilních měkkých materiálech a dřevěných akcentech prostoru z níž největší je stav podlahy.

SUBJEKT O

V průběhu rozhovoru působil subjekt velmi uvolněně a ve směr odpovídal s nadšeně na většinu otázek.

Na první pohled bylo jasné, že tento prostor je obýván lidmi, kteří ve většině případů uplatňují alespoň nějaký estetický řád, nebo alespoň jeden z nich. Jednalo se o menší byt v panelovém domě a pro subjekt O byl byt místem, ve kterém vyrůstal do svých sedmnácti let. Hned nám tedy vzniká silnější sentimentální vazba na prostor, a tak i jiné rozložení hierarchie, se kterou bude s prostorem nakládáno. Přítelkyně subjektu do tohoto prostoru přišla až po delší době trvání jejich vztahu.

Byt je menší, 3kk ale v podstatě ideální pro pár. Předsíň a koupelna jsou nejméně upravenou částí prostoru, ve smyslu stylu, který můžeme vidět v ostatních místnostech. Ze vstupních dveří je nejbližší koupelna a zde je v podstatě zásadní jediná věc ze strany uživatelů, a tou je práce s místem, jedná se totiž o velmi malý prostor, který neposkytuje ve své příliš mnoho možností. Dále se volným průchodem dostaneme přímo do kuchyně a zde už vidíme poněkud iniciativnější práci s jednotlivými elementy prostoru, a to konkrétně určité sladění kuchyňské linky. Ukazuje se určité odstupňování hierarchie užívání, která je v kuchyni dle popisu subjektu o něco vyšší. Na obou koncích chodby se pak dostaneme do nejdůležitějších částí bytu, kterými jsou obývací pokoj a ložnice. V obývacím pokoji je už citelná velká míra snahy upravit prostor určitým způsobem. Prostoru dále dominuje palanda, která nyní neslouží jako postel, ale spíše jako úložný prostor. Obývací částí opět vévodí televizor, takže se zde znovu setkáváme s případem, kdy je poloha a užitný charakter místnosti určen rozložením zásuvek k elektrické síti. Místo pohovky a interakce s televizorem bylo označeno jako místo v bytě, kde subjekt tráví nejvíce času. Celkový ráz bytu má odbarvený charakter tzn. barevnosti jsou stažené na odstíny bílé a černé, s pár výjimkami v obývacím pokoji. Onou druhou důležitou místností v prostoru je protilehlá ložnice,

kteřá byla ze strany subjektu označena jako nejoblíbenější místo v prostoru. V ložnici byl kladen velký důraz na sjednocení barevnosti a v podstatě až na pár výjimek jsou veškeré elementy prostoru bílé nebo šedé. Všimněme si i designu úložného prostoru, který je také stejný. Je zřetelné, že se při úpravě prostoru inspirovali současnými trendy a estetickou čistotou, tak jak je nabízejí dnešní nábytkoví velkoobchodníci jako je například IKEA a je zřejmé, že většina nábytku bude pocházet od těchto nich.

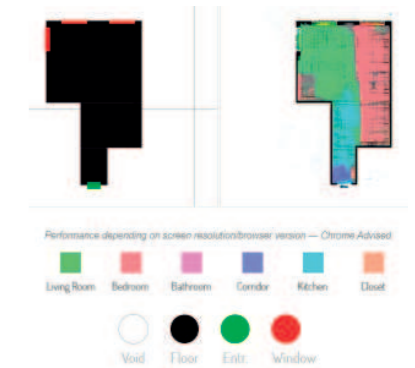
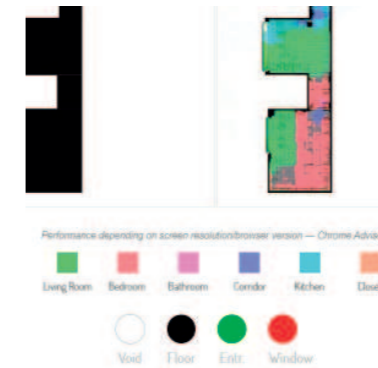
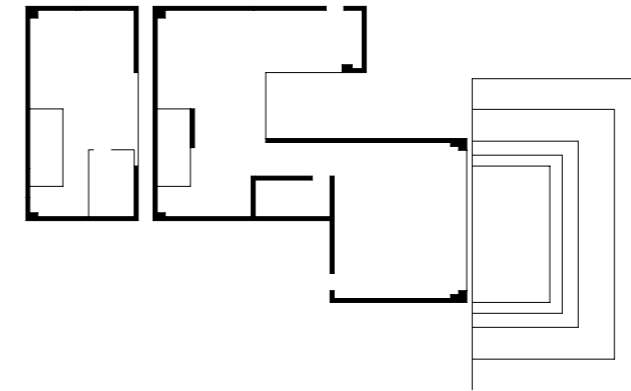
Uhlazenost a celkový výraz prostoru je bezpochyby ve shodě s jeho obyvateli, a to i celková estetika, pokud naši analýzu propojíme s analýzou sociálních sítí je shoda stoprocentní. Již v průběhu zkoumání prostoru jsem pociťoval jistou nerovnováhu v reprezentaci „prostorové osobnosti“ a je pochopitelné, že po delší době soužití se atributy v prostoru jednoho i druhého ze subjektů v něm začnou překrývat a shodovat, ale v tomto prostoru byla tato rovnováha částečně nakloněna na druhou stranu směrem na stranu partnerky subjektu (subjekt M). V celé naší studii jsme se většinou setkávali s tím, že ženy obecně více vstupují do nevyplněného prostoru, a tak je pak jejich ruka/hlava, cítit jako silnější hybatel prostorových změn, a zde je tomu s největší pravděpodobností stejně. V tomto ohledu jsme se se subjektem také bavili o tom, jak on sám interpretuje svůj vstup do prostoru a obecně teritoria v něm. Z jeho strany je prostor viděn jako smíšený, ale při bližším popisu se zmínil, že i vstupy do úprav jednotlivých atributů jsou z jeho strany dost ovlivněny názorem subjektu M, jeho partnerky. Podobný vkus a estetická preference není ve vztazích nic neobvyklého, ale taková to míra synergie názorů je znatelná až po dlouholetém soužití. Při popisu nevyčleněných prostorových teritorií subjekt identifikoval prostor vedle pohovky v obývacím pokoji jako teritorium partnerky a dále pak už příliš nekonkretizoval a uvedl, že v současném stavu je v bytě méně místa, tak se musí uskomnit. Při popisu ideálního bydlení pak uvedl, že jedním z prostorových požadavků, by byl právě větší úložný prostor na osobní věci. To jakým způsobem manipulujeme s osobními a vlastněnými objekty v prostoru značně vypovídá o tom, jak široká teritoria si v prostoru vyznačujeme. Zde můžeme sledovat zajímavý fenomén, a to právě fungování tohoto principu v akci. Jak jsme již zmínili, v tomto bytě subjekt vyrůstal do svých 17 let a cítí se zde jako doma, spojená s tímto pocitem jsou určitá práva, která zmiňoval při popisu prvního roku bydlení v tomto prostoru, společně se svou přítelkyní její sestrou a jejím přítelem. V bytě této rozlohy museli vzniknout nějaká alespoň rámcová rozdělení prostoru a hlavní slovo bylo, pochopitelně na subjektu O. Přivlastnění a nárokování si podobných teritorií je zcela přirozené a nejde o nic neobvyklého. V konečném důsledku to znamená, že do určité míry může být zajištěna podvědomá jistota subjektu a v mnoha případech se pak tito vlastníci mohou umířňovat

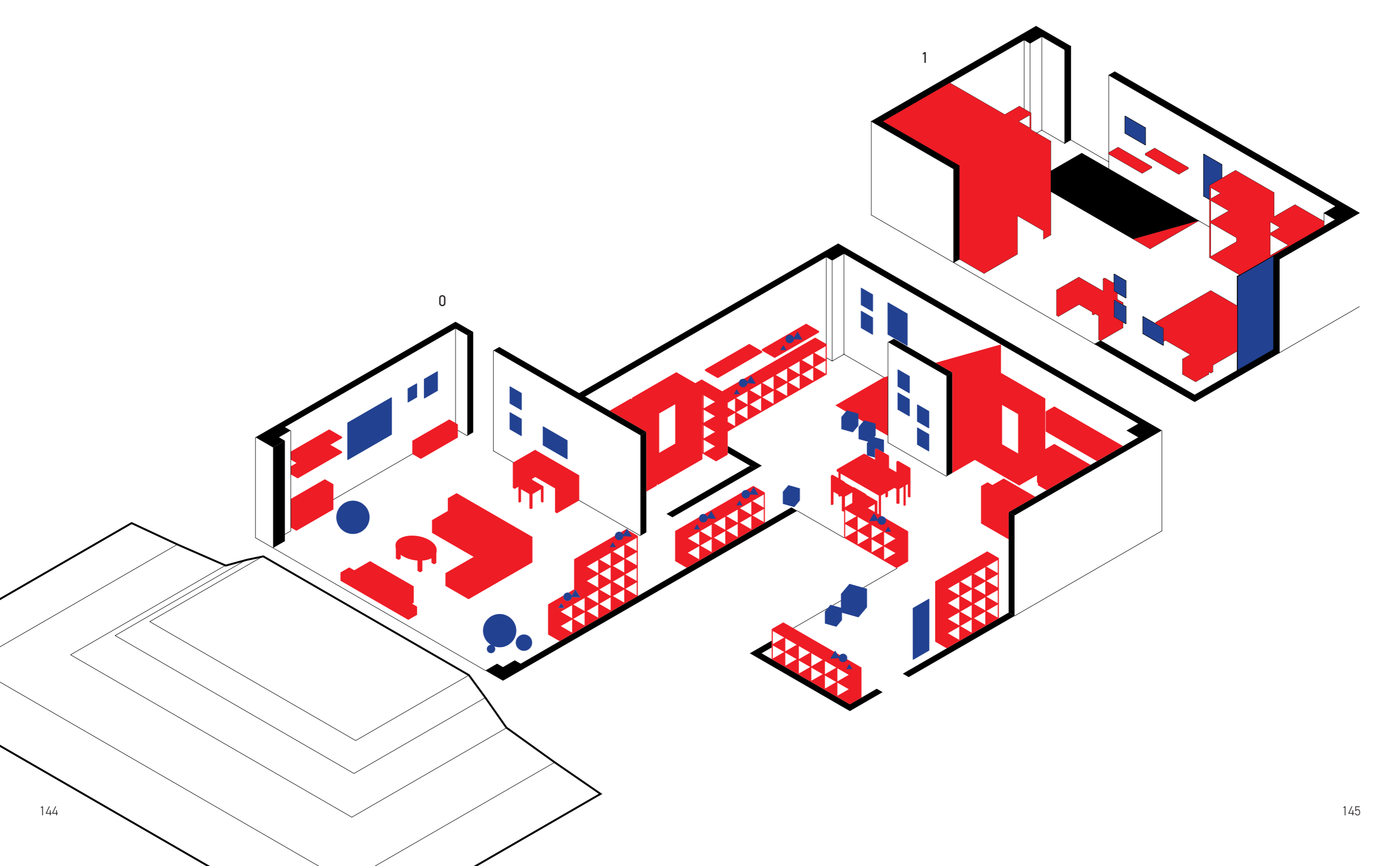
v pasivním vyjadřování a proklamaci vlastního teritoria. V důsledku těchto procesů pak nemusí pociťovat potřebu značit v prostoru, nikterak silná teritoriální stanoviska.

To čím do velké míry trpí prožívání našeho subjektu, je dle jeho slov kontakt s přírodou a pokud budeme důkladněji studovat např. jeho volnočasové aktivity, o kterých jsme se také bavili, přijdeme na to, že stimulace v přírodě je skutečně něco, čemu se rád oddává. Svou preferenci vyjádřil i ve svém popisu ideálního bydlení, když popisoval možné bydlení v kaskádovitém terénu s velkými průhledy do zahrady. Toto rozhodnutí budeme bezpochyby sekundovat a znovu musíme zdůraznit význam, nejen přeneseného, ale i přímého kontaktu s přírodou. K velikosti prostoru nebude třeba přidávat příliš mnoho a drobné navýšení celkové velikosti by mělo stačit, zhruba tak o jednu dvě místnost. Vzhledem k tomu, že pár tráví poměrně dost volného času venku nejrůznějšími aktivitami, bude ideální ponechat jen menší prostorovou návaznost, to znamená nebudeme se pokoušet prostor přeplnit funkcemi tak, aby již subjekt nemusel za volnočasovými aktivitami ven z prostoru. Budeme tedy rozšiřovat fungování prostoru s ohledem pouze na aktivity, které jsou samostatně domácího rázu. Jednou z těchto aktivit může být třeba rozšíření potenciálu sociálního vyžití prostřednictvím akomodace socializačních prvků prostoru, jako je bar nebo větší společenské prostory.

Primární estetiku prostoru bude rozumné vést přes již vyřčené rysy prostoru současného, ale s větším důrazem na expresivní možnosti našeho subjektu. Toto bude zapeklitý úkol, ale přece jen zde můžeme experimentovat s některými manipulačními procesy, kdy nám dokonce může pomoci, že již máme zpracovanou analýzu subjektu M (přítelkyně). Jednou z těchto metod bude předurčení některých „vyjadřovacích koridorů“ prostoru, tyto koridory si představme jako místa v prostoru, která jsou předurčena k uložení jen omezeného počtu osobních objektů, a tak by mohly automaticky subjekty donutit naložit s nimi úsporněji. Znamená to že prostor, by se při zdatu měl oprostit od všech přebytečných objektů, ke kterým budeme řadit i osobní objekty obou stran. Co do materiálnosti se subjekt vyjádřil k preferenci méně opracovaných a jednodušších řešení, a zde máme již dostatečně širokou paletu výběru představenou v podobě současného prostoru, který už sám prošel výraznější rekonstrukcí. Předpoklad, že se tak jedná o ideální a chtěnou koncepci nemusí být mylný.

ZÁVĚR

V průběhu sběru dat a jejich následné analýzy se již v některých rozhovorech nešlo ubránit srovnávání s ostatními subjekty a začaly se objevovat některé shody, u kterých bylo jasné, že mohou poskytnout zajímavý a inspirativní směr možných budoucích výzkumů. Nejprve se tedy pokusím vysvětlit některé hypotézy, které se v průběhu "výzkumu" naskytl, musím ale také stejným dechem říci, že náš vzorek měl pouze třicet subjektů, a tak nechápejme tyto závěry jako definitivní, ale spíše jako zavádějící další otázky pro budoucí a rozsáhlejší výzkum.

1.

Jak jsme již zmínili a doufám také popsali v hlubších rozborech, hlavním záměrem bylo dozvědět se něco o prostorech, který subjekty obývají, obývaly a chtějí obývat. Společně s tím nás také zajímala osobnost a individuální charakteristiky jejich fungování a prožívání v prostoru. Téma, u kterého můžeme sledovat poměrně zajímavou souvislost je popis pozitivních atributů spojených s místy, která byla označena jako oblíbená místa v prostoru. Vznikly rozdíly mezi popisem více abstraktním a více užitkovým nebo funkčním, které šly konzistentně předvídat právě ve své souvislosti s délkou obývání daného prostoru.

Proč se na tomto místě/v této místnosti cítíte nejlépe?

Příklady abstraktnějších atributů popisů: „...má takovou pozitivní atmosféru...“, „...cítím se tu strašně dobře...“, „...takové útulné...“.

Příklad užitkovějších/techničtějších popisů: „...pohodlně se tu sedí...“, „...je tu hodně světla na čtení...“, „...všechno je odsud tak akorát blízko...“.

Hypotézou, která by nám mohla pomoci vysvětlit toto rozdělení je obecnější utváření hlubších propojení s prostorem, což podobně, jak u již zmíněných dualistických a esencialistických interpretací vychází z vrozených antropomorfních tendencí a potřeb polidšťování okolí, objektů a prostředí. Popis abstraktních atributů a těch technických nutně sám o sobě nevykazuje toto dělení, ale tím že ony abstraktní popisy určitým způsobem transcendují ony fyzikální limitace míst nebo objektů, nelze se ubránit asociaci se stejným přehlížením právě těchto materiálních propriet, jako v esencialismu a přeneseně také dualismu.

Znovu zmíním, že se jedná o velmi malý vzorek, a tak je přímá relevance těchto výsledků velmi diskutabilní, a je na místě bezpochyby více soustředěný výzkum, zabývající se pouze zkoumáním tohoto fenoménu.

2.

U téma pozitivně vnímaných míst a místností v prostoru zůstaneme a popíšeme další zajímavou korelaci, která se nám podařilo při zkoumání míst jako takových, konkrétně četnost vizuálních stimulantů v místech označených jako oblíbené. Výsledky jsou velmi jemně nakloněny na stranu úměry, která nám předpovídá právě oblíbenost místností. První analýzou, které jsme prostory podrobily, byl výpočet vizuálně stimulujících médií (skladebních jednotek vizuálních stimulantů). Následně jednotná hodnota sociálních interakcí a na závěr výpočet stimulujících osobních objektů (sebe-regulátory a proklamace identity). Výpočet jednotlivých médií probíhal následujícím způsobem. Každému vizuálnímu objektu bylo přiděleno číslo odpovídající počtu jednotlivých medií v objektu. Počítala se media barvy a tvaru. Byť jsme sice napříč rozhovory zjišťovali, jaká je hlubší vazba našich subjektů na obývaný prostor, potažmo objekty v něm, nelze tyto hodnoty do kalkulace prozatím zahrnout. Ze studie se jeví, že ony osobnější hodnoty jsou sice v samém jádru našich vztahů k prostoru, ale pro tyto konkrétní výpočty zatím nevím, jakou hodnotu představují v porovnání s ostatními, zde konkrétními, vizuálními atributy prostoru (objekty a jejich medií). V ideálním případě bychom měli být schopni nějakým způsobem kvantifikovat individuální a osobní význam, jako nadstavbu vizuálních elementů, který jak se již můžeme domnívat, nastupuje po době zhruba 50 měsíců pobytu. V nejlepším možném případě by byl k této analýze určen algoritmus, který by v teorii měl být schopen z pořízené fotodokumentace a následné osobní analýzy, vypočítat jednotlivé mediální hodnoty, jak pro vizuální atributy, tak pro objektově povýšené hodnoty osobní a individuální. Taková to analýza pak návrhářům pomůže lépe identifikovat společné jmenovatele komfortních prostředků.

Tvar objektu (+1 medium, za každý rozdílně nejméně vnímatelný tvar obsažený v objektu)

Barva objektu (+1 medium, za každou nejméně vnímatelnou barvu)

Osobní objekty (+? medium, nezahrnuje se)

3.

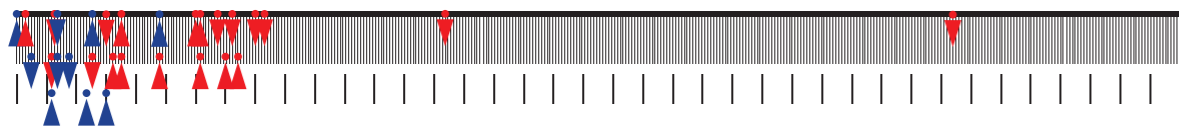
Již jsme tedy probrali některé z hypotéz týkající se míst označených, jako místa s vyšší oblíbeností mezi jejich uživateli. Naše další datové výstupy poukazují na obecnější charakteristiky prostoru, a to charakteristiky související s bydlením budoucím, konkrétně zařízením a barevnou úpravou nábytku. Pro profesionály z oboru nebudou následující závěry ničím překvapivým a možná i ostatní čtenáři, pokud

1.

0

50

400
MĚSÍCE

POPIS ABSTRAKTNÍCH ATRIBUTŮ

„...takovou pozitivní atmosféru...“, „...cítím se tu strašně dobře...“, „...takové útulné...“

POPIS UTILITÁRNÍCH ATRIBUTŮ

„...pohodlně se tu sedí...“, „...je tu hodně světla na čtení...“, „...všechno je odsud tak akorát blízko...“

Obecně lze konstatovat, že na padesátém měsíci pobytu nalezneme hranici, od které se konceptualizace pozitivních elementů prostoru překlápí do abstraktnější a myslím také osobněji vnímaných konceptů samotných míst.

se dostatečně zamyslí, budou schopni předpovědět následná data. Univerzálně nepreferovanějším materiálu, a také v mnoha případech jediným materiálem explicitně zmíněným, jako vyloženě chtěným v prostoru, bylo dřevo. Co se týká preferované barevnosti v prostoru, většina subjektů se držela určitých minimalistických trendů, a to tak že by se jim v prostoru líbila nejvíce barva černá (18), šedá (10), bílá (21) a nebo již zmíněná barevnost přiznaných dřevěných materiálů (26). Obecně byly ostatní, a můžeme říci pestřejší barvy, zmiňovány pouze v ojedinělých případech a obecně je subjekty v prostoru nechťely (4).

Z nasbíraných dat lze vyčíst nespočet zajímavých informací, jak o prostorech samotných, tak o jejich obyvatelných, ale většina těchto informací leží v území individuálních specifikací a doufám, že se mi v průběhu této práce podařilo přesvědčit čtenáře o tom, že samotná individualita uživatele v kombinaci s komplexnějším porozuměním, je sice velmi složitá, ale s trochou fantazie by možná šly definovat a kvantifikovat některé individuální a funkční cykly, na které dnes nahlížíme jako na nezastupitelné.

Samozřejmě je před námi ještě velmi dlouhá cesta, jejíž rámcovému popsání, bych rád věnoval skutečný závěr této práce. Budoucnost tohoto typu však není tak daleko, abychom si mohli dovolit zpochybňovat její urgenci, a co je horší, přehlížet její vykrystalizování v horizontu několika málo let. Není kontroverzním názorem, že za nějakou dobu bude automatizace dostatečně rozvinutá a dojde i na nahrazení prací v oborech, které se dnes cítí bezpečně na piedestalech kreativity. Dnes si také nedokáží představit, jakým způsobem vůbec začít konceptualizovat problém umělé kreativity, ale myslím si, že je naivní nebrat v potaz exponenciální růst vývoje vědy a konkrétně technologií, které na tento problém nevyhnutelně, v nějaké fázi svého vývoje narazí. Je už jedno jestli to bude na cestě vývoje obecné inteligence nebo specifickém výzkumu např. neurogenetiky.

KREATIVITA

Napříč historií se lidská rasa vyznačovala samovolným vznikem myšlenek, které nespoutaným způsobem v teorii i v praxi přetvářely svět kolem nás neotřelým a distinktivně tvůrčím způsobem. Kreativita jako taková je v našem chování projevuje ve všech jeho odvětvích a těžko si představit jedince, který na svět kolem sebe nenahlíží přes kreativní optiku. Kreativita, jinými slovy také tvořivost je způsob uvažování, který nám umožňuje fungovat při každodenních aktivitách a ve své ryzí formě se mezi lidmi nejedná o nic výjimečného. Kde hovoříme o kreativitě ve formě, jakou jsi většina z nás představí jsou umělecká díla nebo inovativní vědecká činnost. A jelikož jsou tyto činnosti distinktivně lidskou výsadou, je i toto uvažování vnímané

2.

VÝPOČET MÉDIÍ V OBJEKTECH

Subjekt M	11<25 obývací p.
Subjekt E	19>12 kuchyně
Subjekt W	15>11 ložnice
Subjekt V	30+>12 ložnice
Subjekt O	25>11 ložnice
Subjekt R	32>27 ložnice
Subjekt Va	21>18 obývací p.
Subjekt P	14>9 koupelna
Subjekt N	19>14 ložnice
Subjekt Pa	17>14 kuchyně
Subjekt Ni	44>15 pracovna
Subjekt Ma	18<33 obývací p.
Subjekt V	20<30+ obývací p.
Subjekt I	20>7 obývací p.
Subjekt L	19>8 kuchyně
Subjekt Lu	21>13 obývací p.
Subjekt K	17> 7 chodba
Subjekt Kr	28>22 kuchyně
Subjekt Iv	33<40+ obývací p.
Subjekt Vo	17<21 chodba
Subjekt F	26>18 ložnice
Subjekt Pt	11<15 ložnice
Subjekt J	-
Subjekt B	-
Subjekt Ma	16<28 pokoj
Subjekt S	-
Subjekt Ka	14>11 ložnici
Subjekt B	12> ostatní
Subjekt Si	-
Subjekt Ke	-

počet v oblíbených místech
počet v četnosti druhého místa
v pořadí

Při celkovém náhledu je jasné, že místa označená jako oblíbená se vyznačují větším počtem medií než ostatní místa v prostoru. Druhé zmíněné číslo je v pořadí druhý výpočet z míst s největším počtem medií.

Výpočet probíhá pro každý objekt zvlášť a do výpočtu jsou zahrnuty pouze vizuálně stimulační media, tedy především barva a tvar.

jako něco čeho jsou schopni pouze lidé. S touto mentalitou je pak obtížnější vstřebat myšlenku, že za několik málo let již bude většina profesí prostoupena automatizací. Tato nová průmyslová revoluce nám může pomoci odhalit skutečný význam slova kreativita, protože ona automatizace se dotkne i profesí, které jsou dnes vyzdvihovány jako kreativní (architektura/design) a ukáže se, zda leze dojít stejným výsledkům, při nahrazení tvůrců stroji. Jednu věc, kterou musíme vyjasnit, je koncept kreativity, který můžeme napadnout hned na několika úrovních.

Kreativita jako taková je dnes chápána z velmi humano-centrické perspektivy a její skutečné procesy jsou nejasné. To jak se k nám dostávají nové ideje a koncepty je značně rozdílné od současné ideje nápadu z hůry, který se jakoby objeví z ničeho nic. Skutečností je to, že lidský mozek je velmi aktivní orgán a pracuje téměř nonstop, ale funguje pouze v rozsekaných kontextech našich životních etap. Znamená to, že v průběhu určité kreativní činnosti se stimulujeme ze všech možných zdrojů, které se nutně ani nemusí vztahovat k hledanému nápadu. Z těchto zdrojů pak mozek samovolně utváří propojení, která se následně prezentují jako originální, ale ve své podstatě se jedná již o námi vstřebrané podněty, které jsou naším podvědomím poskládány do nových variant. Jinými slovy se jedná o podvědomé propojování vstřebraných zdrojů. Klíčovým slovem je zde slovo podvědomé, mnohdy se sice může zdát, že jsme na daný nápad přišli sami, ale téměř vždy se jedná o ideu, kterou náš mozek už někde spatřil. Problémem je lidská a velmi nedokonalá paměť a její slabé propojování jednotlivých vzpomínek. Alternativou je samozřejmě umělá inteligence, o výhodě samotné kapacity paměti nebo velikosti datové banky ani nemá smysl argumentovat. Není tak složité si představit, že systémy těchto typů budou na rutinní frekvenci stahovat velmi konkrétní obsah v obrovských kvantitách. Dalším krokem a laťkou na překročení lidského elementu, bude propojování této vysoké kvantity dat efektivním způsobem, a i zde je relevantní alternativou umělý systém. Ten se s daleko větší přesností dokáže soustředit na generování jednotlivých variant v úzkém okruhu vybraného zaměření a generativní procesy jsou již dnes velmi hojně užívány.

Koncem mé práce je tak úvaha, zabývající se budoucností a potenciálním výzkumem, který v ideálním případě bude následovat. V průběhu analytické části jsme se zabývali tím, jak analyzovat prostor společně s jeho uživatelem, představili jsme si několik příkladů, jak by nám mohla tato analýza pomoci při přetvoření užívaných prostor těchto jedinců nebo tvorbě prostorů zcela nových. Proces vzniku této práce byl velmi náročný, teoretická řešení jako taková byla nezbytným úvodem, ale stále zůstává velmi obecnou, jelikož téma je velmi rozsáhlé a má odbornost velmi limitující. Skutečným jádrem mé práce byly právě

závěrečné rozborů a úvahy nad ideálními obytnými prostory pro zkoumané subjekty. Problém s takovým přístupem je jeho extrémní časová náročnost. Časová investice našich rozměrů je přijatelná pro experimentální diplomovou práci, ve které se snažíme ilustrovat, jak k procesu přistupovat, ale při práci pro skutečné uživatele by toto nebylo zcela optimální, jelikož běžný proces je spojen s celou řadou konzultací a změn na základě, kterých je projekt měněn celou dobu svého vzniku. Další limitací této práce, je nemožnost ověření našeho zpracování se subjekty a v ideálním případě by bylo i toto součástí budoucího výzkumu.

Jedná se pochopitelně pouze o teoretickou a v ideálním případě naprogramovatelnou koncepci, do jejíhož aplikovatelného výsledku nám chybí ještě celá řada neznámých a hovoříme o horizontu možná i několika desítek let, než se dostaneme s vývojem generativních systémů dostatečně daleko, a to ani nemluvě o množství vzorků a samotné bance dat, ze kterých by se musel algoritmus začít učit. První cyklus analytických rozborů, by stejně musel být vytvářen lidmi. Jaké budou tedy nezbytné vývojové milníky pro uskutečnění takových to analytických vstupů do návrhového procesu architektonické a designérské tvorby?

SOFTWAREOVÉ LIMITACE

Prvním břemenem bude vytvoření a znovu navštívení hodnotového systému a určení, které konceptuální hodnoty jsou pro lidi důležité a jak je vypočítávat. Jsou závěry studie J. Sixsmithové relevantní, je potřeba přidat některé koncepty, můžeme vůbec nahlížet na její výpočty, jako na něco relevantního pro vytvoření nutné hierarchie nebo jsou abstraktní koncepty na sobě nezávislé a je třeba každý hodnotit zvlášť? Jsou abstraktní atributy úplné nebo musíme některé přidat? Jsou vůbec všechny tyto koncepty relevantní není třeba některé ubrat? Jaká jsou jednotlivá propojení mezi všemi abstraktními koncepty, je například atribut sebevyjádření a prostorovosti závislý jeden na druhém nebo se rozdílily mezi nimi navzájem neovlivňují? V neposlední řadě je důležité přemostit analytický výstup do výstupů 3D prostorových a v podstatě vydefinovat, do kterých prostorových úprav se naše skóre bude překládat.

Sofistikovanějšími problémy budou už úkoly spojené s komunikací mezi analytickou krabičkou a stavitelskou krabičkou a také bude třeba domyslet samotný charakter výstupu onoho stavitelského programu a dále nejvhodnější způsob fungování generativní konstrukce prostorů. Na půl cesty mezi softwarovými požadavky a lidskými požadavky je tvorba dostatečně rozsáhlé banky prostorových objektů, kde musí být pro každý jeden objekt dostatečné množství již zanalyzovaných variant, tak aby systém mohl čerpat z relevantního vzorku při utváření svých závěrů. Možná ještě větší překážkou, s ohledem

na exponenciální posun generativních technologií, budou limitace přicházející z lidského okruhu současných návrhových praktik.

LIDSKÉ LIMITACE

Jako první a možná nejdůležitější je samotné oborové propojení, které poslouží jako základ inovativního rozvoje a budoucí implementace generativně kreativních procesů v navrhování. Nemluvíme pouze o zapojení přístrojového učení, ale především o propojení a přizvání k návrhovému procesu odborníky z behaviorální medicíny a psychologie, jejichž poznatky jsou nezbytné pro věcné výstupy návrhové činnosti. S tím souvisí zapojení kognitivních vědců na úrovních především prvotní analýzy a samozřejmě v širším kontextu, vstupních dat a jejich následné interpretaci, která už bude využita k tvorbě algoritmů. Znovu-navštívení a zhodnocení vhodné metodologie právě analýzy, bude také břemenem ostatních vědních oborů nebo návrhářů dostatečně proškolených v těchto vědních okruzích. Bude nejvhodnější brát v potaz minulé současné a „vysněné“ bydlení nebo je současný prostor dostatečně vypovídající o vyřčených i nevyřčených potřebách klienta, na tyto otázky by nám právě mezioborová spolupráce měla pomoci nalézt odpovědi.

V diplomové práci jsem se snažil rozebrat, co může prostor jedince vypovídat o jeho chování a jestli společně s jeho osobností lze na těchto závěrech utvářet koncepcí prostoru budoucího a kam by se případně tyto koncepce mohly ubírat do budoucna. Musím říci, že i když na konci v podstatě nemůžeme ověřit, jestli je skutečně relevantní souvislost mezi mnou zmiňovanými prostory a jejich obyvateli, která by mohla být využita k budoucímu navrhování, byla pro mne tato práce natolik poučnou, že to stálo za to.

Kryštof Haničinec